

Агуулга

- Төслийн товч танилцуулга

Төслийн гол ба болзошгүй сөрөг нөлөөлөл
- Байгаль орчны менежментийн тухайн жилийн төлөвлөгөөний гол зорилт
- Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт
- Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний биелэлт
- Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт
- Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт
- Химийн бодисын эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт
- Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт
- Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө
- Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр
- БОМТ, түүний хэрэгжилтийг оролцогч сонирхогч талуудад тайлагнах, хэлэлцүүлэх хуваар
- Дүгнэлт

ГТБ-НИЙ АГУУЛАХЫН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

“Зууннайман Ойл” ХХК -ний үйл ажиллагааны үндсэн чиглэл нь ГТБ-г /Газрын тосны бүтээгдэхүүн/ импортлон оруулж ирэх, хадгалах, бөөний худалдаа эрхлэх үйл ажиллагааг явуулдаг болно.

“Зууннайман Ойл” ХХК-ний харьяа ГТБ-ний агуулах нь Говьсүмбэр аймгийн Сүмбэр сумын 1-р баг ШШГА-ны хойд талд байрлах бөгөөд 8000м³-н багтаамжтай 1-р агуулах, 25000м³-н багтаамжтай 2-р агуулах нийт 2 агуулахаас бүрдэх бөгөөд нийт багтаамж 33000 м³. Нийт 6,5 га газар нутгийг хамардаг. 3326,45 м уртай 4ш салаа төмөр замтай.

ГТБ-ний 1-р агуулах нь 2012 оны 12 дугаар сарын 21-ны ашиглалтанд орсон. Барилга байгууламжийг “Нефть төсөл” ХХК -д боловсруулсан зураг төслөөр барилга угсралтын гүйцэтгэгч байгууллага “Ойл констракшн” ХХК.

Газар ашиглах эрхийн гэрчилгээ /дугаар № 0233588/-г Говьсүмбэр аймгийн Засаг даргын А/432 тоот захирамжаар 15 жилийн хугацаатайгаар ГТБ-ний агуулахын зориулалтаар 2011 оны 12 дугаар сарын 15-ны өдөр олгосон байна.

Байгаль, орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээг “Экопланет” ХХК 2018 оны 07-р сард боловсруулсан нь 5 жилийн хугацаанд хүчинтэй. Гамшиг эрсдэлийн үнэлгээг 2019 онд хийлгэн батлуулсан. 160 кВА, болон 400 кВА-гийн 2 ш цахилгааны дэд өртөөтэй.

ТӨСЛИЙН ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

“Зуун найман Ойл” ХХК нь 2017 оны 8-р сарын 29-нд “Ви Эс Ойл” ХХК-ний мэдэлд шилжин бүх төрлийн шатахууны импортын үйл ажиллагаа, шатахууны бөөний худалдаа эрхлэх аж ахуйн тусгай зөвшөөрлийг 2017 оны 10 сарын 17-ны өдөр УУХҮЯамнаас авсан байна. Үүнтэй уяалдуулан олон улсын чанартай, бараа, бүтээгдэхүүнийг хадгалах, тээвэрлэх, дамжин өнгөрүүлэх Гаалийн баталгаат агуулах болгон өргөжүүлэхээр “Хосмустанг” ХХК-тай хамтран 26.5 га газар дээр 2017 оны 12-р сард Говьсүмбэр аймгийн ИНХ-ны тогтоолын дагуу 20 га газрыг нэмж эзэмших тогтоол гарснаар 48.5 га талбайг “Нефтийн бүтээгдэхүүний гаалийн баталгаат агуулах төсөл хэрэгжих юм.

Төсөл хэрэгжүүлэгч нь 2018 он гарсаар төсөл хэрэгжих талбайд гүний худаг гаргуулан, ус ашиглах зөвшөөрөл авч дүгнэлт гаргуулснаас гадна 3.2 км төмөр замыг шинээр ашиглалтанд оруулсныг улсын комисс 2018 оны 2-р сарын 7-нд ашиглалтанд хүлээн авсан байна.

Төслийн нэр

“Нефть бүтээгдэхүүний гаалийн баталгаат агуулах” төсөл

Төслийн дугаар

2017/АЗ-133

Төсөл хэрэгжүүлэгч

“Зуун найман ойл” ХХК Улсын бүртгэлийн дугаар 9011316010, регистрийн дугаар 5272378

Хаяг: Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 1-р хороо, Чингэсийн өргөн чөлөө, Ланд марк оффис 601 тоот

Утас: 7700-1042

Төслийн зорилго

“Зуун найман ойл” ХХК нь Сүхбаатар- Замын -Үүд чиглэлийн төмөр замын гол магистрал, Алтанбулаг-Замын-Үүд чиглэлийн олон улсын авто замын дунд байрладаг Нефть агуулахын газрыг түшиглэн олон улсын жишигт нийцсэн баталгаат агуулах байгуулах зорилттой ажиллаж байна.

Баталгаат агуулах нь Газрын тосны бүтээгдэхүүнийг ачих, буулгах болон төрөл бүрийн ачааг хүлээн авах, олгох, хадгалах, барилгын материалыг түр хугацаагаар хадгалах зэргээр өргөж буулгах автоматжуулсан механизм бүхий тоног төхөөрөмжөөр тоноглох юм.

Гаалийн баталгаат агуулахад:

- ❖ Импортоор орж, ирж байгаа ачаа,
- ❖ Экспортод гарч байгаа ачаа,
- ❖ Дамжин өнгөрөх транзит ачааг гаалийн хяналтанд байлгах зориулалттай агуулахын байгууламжууд байх болно.

Төслийн байршил

Төсөл хэрэгжиж буй газар нь Улаанбаатар хотоос 220 км, Говьсүмбэр аймгийн зүүн хойд талд ойролцоогоор 6 км-ийн зайд нийт 48.5 га талбайг эзлэн байрлана.

Төслийн баруун талд нь Монгол улсын хойд хил Алтанбулаг боомтоос урд хил Замын Үүдийг холбосон гол төмөр зам, зүүн талд нь Алтанбулаг–Улаанбаатар – Замын Үүд чиглэлийн улсын болон олон улсын чанартай АНЗ автозам оршино.

Газар зүйн солбицол:

1. $46^{\circ} 22' 35.11''$	$108^{\circ} 20' 54.67''$
2. $46^{\circ} 22' 37.72''$	$108^{\circ} 20' 51.88''$
3. $46^{\circ} 22' 45.98''$	$108^{\circ} 20' 56.23''$
4. $46^{\circ} 22' 40.24''$	$108^{\circ} 21' 03.43''$

Савны тодорхойлолт

д/д	Үзүүлэлтүүдийн нэр	Үзүүлэлтүүдийн тоо хэмжээ, утга
1	Савны марк	РГС-5000
2	Савны төрөл	Нефтийн бүтээгдэхүүн хадгалах
3	Савны материалын нэр	Q235, 285,- Ст 3сп, 3псп, 3 кп
4	Савыг хийсэн материалын тодорхойлолт	C=0.07 SI=0.14 MN=.038 P=.0022 S=0.025 Cr=18.05 AL=0.082 Nb=0.008 Ti=0.015 V=0.034 Sn=0.008 As=0.024 Fe=97.5
5	Савыг үйлдвэрлэсэн улс, үйлдвэрийн нэр, бэлтгэн нийлүүлэгчийн нэр	БНХАУ
6	Савыг үйлдвэрлэсэн он сар	Үйлдвэрлэсэн 2019 он, 11 сар.
7	Савыг худалдан /шилжүүлэн/ авсан он сар	
8	Савны эзэлхүүн, мл	5000 м3
9	Савны ажлын даралт, вакуум, Мпа	1,96 Мпа
10	Савны хүндийн жин, угсрагдсан тоног төхөөрөмжийн хамт, кг	25753
11	Савыг гагнах электродны марк	J-422
12	Савыг угсрах орчны дээд доод температур	-19с+_50
13	Савны ёроолын хийц	Дан ёроолтой, гангийн зузаан 10 мм
14	Савны дээврийн хийц	эллипс хэлбэрийн байнгын дээвэртэй, гангийн зузаан 6 мм
15	Савны ханын хийц	Дан ханатай, тэдгээрийн бүс бүрийн гангийн зузаан 8 мм
16	Ямар төрлийн бүтээгдэхүүн хадгалах зориулалттай хийгдсэн	Тухайн саванд Дизелийн түлш, хувийн жин 0,8100- 0,8900
17	Савны онцгой тодотгол	Галын хамгаалалттай,

1. Вагон эстакад

Д/д	Бүрэлдэхүүн	Хэмжих нэгж	Хүчин чадал
-----	-------------	-------------	-------------

1.1	Байгууламж	Төмөр замын урт	м	610 м	
		Шат тавцангийн урт	м	120м	
		Гэрэлтүүлэг	ш, вт	40ш 16вт	
		Газардуулга	тайлбар	12	
		Ослын сав, суваг	м3,м	10м3-н 2 ш	
1.2	Коллектор	Дг	Диаметр	мм	273
			Урт	м	86
		А-80	Диаметр	мм	150
			Урт	м	86
		А-92	Диаметр	мм	150
			Урт	м	86
		А-95	Диаметр	мм	150
			Урт	м	86
		Шүүр, тунгаагуур		ш	4
		1.3	Ачих буулгах төхөөрөмж	Нийт тоо	ш
Дээгүүр буулгах	ш			0	
Дээгүүр ачих	ш			5	
Доогуур буулгах	ш			10	
Доогуур ачих	ш			-	
Газардуулга	ш			12	
2. Автоцистернээс буулгах байгууламж					
2.1	Байгууламж	Тэгш талбай, суваг	ш	-	
		Ослын сав	ш	-	
		Буулгах худаг	ш	-	
		Шүүр тунгаагуур	ш	-	
		Хаалт	ш	-	
		Газардуулга	ш	-	
		Гэрэлтүүлэг	ш	-	
3. Авто эстакад					
3.1	Байгууламж	Саравч	ш	1	
		Тэгш талбай	м2	100 м2	
		Шат, тавцан	ш, м	-	
		Гэрэлтүүлэг		4	
	Ачих төхөөрөмж	Нийт тоо	ш	4	
		Насос	ш	4	
		Хаалт	ш	8	
		Шүүр тунгаагуур	ш	4	
		Шингэний тоолуур	ш	4	
		Газардуулга	ш	4	
		Илүүдлийн сав	ш	-	
4. Насос станц					
4.1	Насос	Буулгах	тоо	4	
			марк		
			м3ц	160 м3ц	
		Ачих	тоо	4	
			марк		
			м3ц	100м3ц	

4.2	Барилга	Үндсэн хийц	тайлбар	Блок	
		Агааржуулалт	тайлбар	Агааржуулалтын нэгдсэн системтэй	
		Гэрэлтүүлэг	тайлбар	Гадна 2, дотор 20	
		Халаалт	тайлбар	Цахилгаанаар	
5. Сав, парк, шугам хоолой					
5.1	Сав	Үйлдвэрлэсэн улс	тайлбар	Хятад	
		Тоо	ш	5	
		Байрлал	тайлбар	Босоо цилиндр /РГС/	
		Нийт багтаамж	м3	9ш 33000	
5.2	Байгууламжууд	Далан	тайлбар	Цутгамал бетон	
		Талбай	тайлбар	Цутгамал	
		Суваг шуудуу	тайлбар	Ууршуулах талбайтай холбогдсон 8 худагтай	
		Ослын сав	ш, м3	Ууршуулах талбайтай	
5.3	Технологийн шугам хоолой	Урт	А-80	м	67
			А-92	м	67
			А-95	м	67
			Дг	м	67
		Диаметр	А-80	мм	150, 200,273
			А-92	мм	150, 200,273
			А-95	мм	150, 200,273
			Дг	мм	150, 200,273
6. Бусад байгууламжууд					
6.1	Талбайн гэрэлтүүлэг	Тэсрэлтийн хамгаалалттай	ш	Вагон эстакад-16, ачих-4	
		Суурин	ш	Цамхагт гэрэл -5	
6.2	Гал унтраах багаж, тоног төхөөрөмж	Усан сан	м3	500 м3, 2ш	
		Хөөсний нөөц	м3	3,5тн	
		Хөргөлтийн систем	тайлбар	Хөргөлтийн ус хөөсний системтэй /сав бүр/	
		Галын анхан шатны багаж хэрэгсэл		Галын сарай-13ш, багаж хэрэгсэл, хөөс, галын хор нормын дагуу хангалттай	
6.3	Савласан ГТБ хадгалах байр	Барилга	м3	-	
		Талбай	м2	-	
6.4	Цуглуулах, ууршуулах, цэвэрлэх байгууламж	тайлбар		44x24, 11x17 хэмжээтэй пелёнкон хучилттай ууршуулах болон лагийн талбайтай.	
6.5	Дохиолол, камер, харуул хамгаалалт	тайлбар		24 цагийн харуул хамгаалалттай, 17 ш камерийн хяналттай.	
6.6	Хашаа	тайлбар		Эргэн тойрон бетонон хашаатай.	

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТУХАЙН ЖИЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГОЛ ЗОРИЛТ

1. Сөрөг нөлөөлийг бууруулах арга хэмжээний зорилт

Төслийн хэрэгжилтээс байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг байгалийн хам бүрдэл тус бүрийн хувьд дэлгэрүүлэн авч үзэхэд дараах байдалдтай байна. Үүнд :

- Усан орчинд үзүүлэх нөлөөлөл
- Хөрсөн бүрхэвч болон газрын хэвлийд үзүүлэх нөлөөлөл
- Агаар орчинд үзүүлэх нөлөөлөл
- Ургамлан нөмрөгт үзүүлэх нөлөөлөл
- Ажиллагсдын эрүүл мэндэд үзүүлэх нөлөөлөл

Төслөөс үүсэх гол сөрөг нөлөөллийг бууруулахын тулд тайланд тусгагдсан зөвлөмжүүдийг хэрэгжүүлэн ажиллах шаардлагатай.

Үйл ажиллагааны үеийн цаг уур, уур амьсгалын нөлөө агаарын бохирдол:

- ❖ Төсөл хэрэгжүүлэх явцад байгалийн гэнэтийн аюул, аянга цахилгаан, салхи, хүчтэй цасан шуурга, шороон шуурга зэрэг байгалийн гамшиг ослоос хамгаалах төлөвлөгөө боловсруулан хэрэгжүүлэх
- ❖ Мөн тухайн жилийн гал унтраах шуурхай төлөвлөгөө, шуурхай картыг боловсуулж шаардлагатай үед хэрэгжүүлж ажиллах.

Газрын гадарга, хэвлий, хөрсөн бүрхэвчийн доройтол

- ❖ Газрын тосны бүтээгдэхүүн асгарч гойжсон тохиолдолд хөрсөнд нэвчихээс нь өмнө байгалийн жужир асгаж цэвэрлэх, нөөцийг бүрдүүлэх.
- ❖ Газрын гадарга болон газрын хөрсөнд мөн усанд нефтийн бүтээгдэхүүн алдагдахаас сэргийлж ажиллах

Усны нөөц ашиглалт, усны бохирдол үүсэх

- ❖ Гүний худгийг тоолууржуулах, тоолуурын заалтыг үндэслэн төлбөрийг тухайн цаг бүрт төлж байх шаардлагатай.
- ❖ Манай байгууллагын хоногийн ус хэрэглээ 50 м³-ээс бага тул Говьсүмбэр аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газраас ус ашиглуулах дүгнэлт гаргуулж Сүмбэр сумын ЗДТГ-тай гэрээ байгуулж хамтран ажиллах.
- ❖ Худгийн найдвартай ажиллагааг хангахын тулд гадуур нь байшин барина.
- ❖ Бохир ус хадгалах тунгаагуурын сан халих, холболт задлах, шүүрэх, цахилгаан тасрах, үйлдвэрлэлийн осол гэмтэл гарахаас урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг тогтмол авч хэрэгжүүлэх.
- ❖ Газар доорх усны бохирдлоос сэргийлэхийн тулд шатахууны алдагдлаас сэргийлж, техник хэрэгслийн засвар үйлчилгээг тогтмол хийж, шатахууны алдагдал гаргахгүй байх, гадаргын урсацаар бохирдол тархахгүй байх нөхцөлийг бүрдүүлэх.

2. Нөхөн сэргээх арга хэмжээний зорилт

- ❖ Зууннайман ойл ХХК-ийн ГТБ-ийн агуулахын 2020-2024 оны хооронд жилд нийт талбайн 10 га талбайд ногоон байгууламж, мод бүхий зурвас, зүлэгжүүлэлт хийх.

3. Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний зорилт

- ❖ Болзошгүй аюул осол, техник технологи шугам сүлжээийн гэмтэл, гал түймрийн гэнэтийн аюул осол үүсэхээс урьдчилан сэргийлэх
- ❖ Бүх төрлийн тоног төхөөрөмжүүдийн газардуулгын эсэргүүцлийг хэмжиж баталгаажуулах

4. Нүүлгэн шилжүүлэх нөхөн олговор олгох арга хэмжээний зорилт

- ❖ “Зууннайман ойл” ХХК төслийн үйл ажиллагаагаар газар чөлөөлөх, нүүлгэн шилжүүлэх ажил явагдахгүй.

5. Түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний зорилт

- ❖ “Зууннайман ойл” ХХК-ийн ГТБ агуулахын талбайн ойролцоо түүх соёлын дурсгалт зүйлс байхгүй бөгөөд төслийн үйл ажиллагааны үед түүх соёлын дурсгалт зүйлсийг хөндөх, түүнд сөрөг нөлөөлөл үзүүлэхгүй тул БОМТ-нд соёлыг хамгаалах арга хэмжээ тусгагдаагүй болно. Харин төслийн үйл ажиллагааны үед түүх соёлын дурсгалт зүйл, булш, бунхан хиргисүүр, археологи, палеонтологийн зүйлс илрэх тохиолдолд соёлын өвийг хамгаалах үүднээс үйл ажиллагааг зогсоож, хууль ёсны дагуу мэргэжлийн байгууллагад хандаж мэдэгдэл хүргүүлнэ.

6. Химийн бодисын эрсдэлийн менежментийн зорилт

- ❖ Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд төлөвлөж тусгаагүй болно.

7. Хог хаягдлын менежментийн зорилт

- ❖ Энгийн хог хаягдлаа ангилан ялгах, хог хаягдлын цэгийг стандарт шаардлагын дагуу байгуулах, шаардлага хангасан ангилан ялгах хогийн сав байршуулах
- ❖ Хог хаягдал цуглуулах, тээвэрлэх эрх бүхий аж ахуйн нэгж, байгууллагатай хог тээврийн үйлчилгээний гэрээ байгуулах, үүссэн хог хаягдлаа тогтмол зайлуулах
- ❖ Барилга барих, буулгах, засварлах үйл ажиллагаанаас гарах хог хаягдлыг цуглуулах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, устгах, булшлахдаа эрх бүхий аж ахуйн нэгж, байгууллагад шилжүүлж, үйлчилгээний хөлсийг хариуцах
- ❖ Үүсэх хог хаягдлыг ангилан ялгах, хог хаягдал цуглуулах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, сэргээн ашиглах, шатаах, устгахдаа үйл ажиллагаатай холбоотой гэрээ байгуулах, гэрээний хэрэгжилтэд хяналт тавих
- ❖ Байгууллагын дотоод болон гадна орчны цэвэрлэгээг хариуцах үүрэг бүхий нэгж байгуулж

ТОГТМОЛ ЦЭВЭРЛЭХ.

8. Орчны хяналт шинжилгээний арга хэмжээний зорилт

- ❖ Говьсүмбэр аймгийн Сүмбэр сумын нутаг дэвсгэрт байрлах “Зууннайман ойл” ХХК-ийн ГТБ-ний агуулахын байгаль орчны хяналт шинжилгээний ажлыг цогцоор нь хийж гүйцэтгэх байгаль орчны аудит хийлгэх.

9. Удирдлага зохион байгуулалт арга хэмжээний зорилт

- ❖ Нийт ажилчдыг эрүүл мэндийн нарийвчилсан үзлэгт шинжилгээнд хамруулж эрүүл аюулгүй орчинд ажиллах нөхцөлийг бий болгох.
- ❖ Үйл ажиллагаа явуулахтай холбогдуулан төрийн байгууллагын хяналт шалгалт, орон нутгийн Засаг захиргаанаас тавьж буй шаардлага зөвлөмжийг биелүүлж хамтран ажиллах.

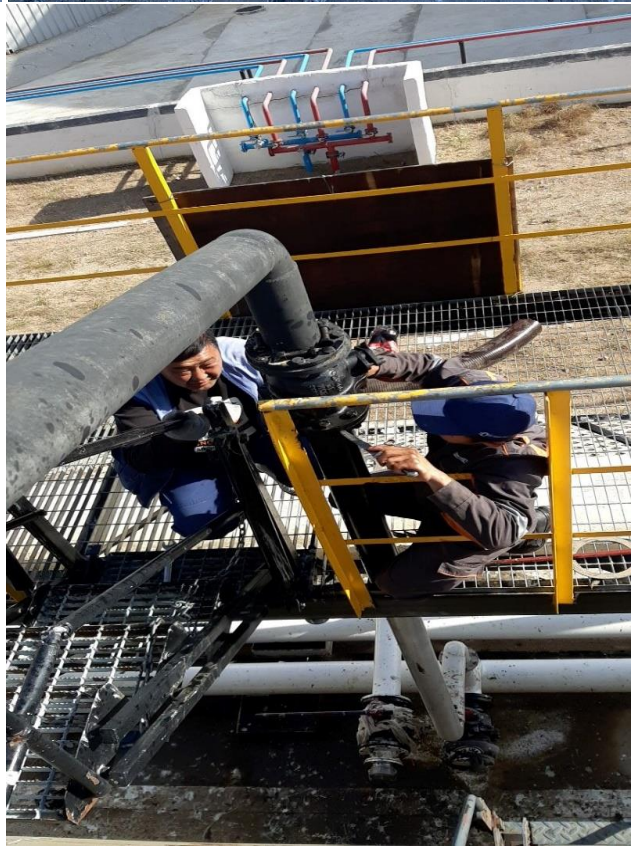
10. БОМТ, түүний хэрэгжилтийг оролцогч, сонирхогч талуудад тайлагнах, хэлэлцүүлэх хуваарь

- ❖ Иргэд олон/нийт дурын оролцогч, сонирхогч талууд, санал хүсэлт хүлээн авч төсөлтэй холбогдох гомдлыг барагдуулах
- ❖ Байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч/ Орон нутгийн байцаагч/-д жилийн тайланг хүргүүлж танилцуулга хийх ба санал авах
- ❖ Сүмбэр сумын Засаг даргад жилийн тайланг хүргүүлж танилцуулга хийх ба санал авах
- ❖ Багийн ИНХ-д жилийн тайланг хүргүүлж танилцуулга хийх ба санал авах

Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан
1. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ

№	Сөрөг нөлөөллийг арилгах бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах төлөвлөсөн ажил	Хийгдсэн ажил	Нийт зардал, төгрөг
Сөрөг нөлөөлөл				
1	Сав парк, технологийн шугам хоолой хаалт холболтын эд анги жийрэг сальник муутайгаас болж шатахуун асгарах.	Өдөр тутмын үзлэг шалгалт сав тоног төхөөрөмжийн битүүмжлэл хаалтуудын жийрэг солих	Өдөр тутмын үзлэг шалгалт. Хаалт холбоосуудын жийрэг, парнет солих ажлууд хийгдсэн.	2.000,0
2	ГТБ-нийг ачиж, буулгах явцад асгаж гойжих газрын хөрсөнд нэвчих эрсдэл үүсч болзошгүй.	Асгарч гойжсон тохиолдолд нэн даруу шатахуунаар бохирдсон шороог зайлуулж хөрсийг эрүүлжүүлэн цэвэрлэж байгалийн жужир, шүү асгаж цэвэрлэх	Ачил буулгалтын талбайд байгалийн хужир усгаж тогтмол цэвэрлэж байна.	300,000
3	1-р агуулахын вагонцистерн ачиж буулгах талбай дээр ачилтын үед уян хоолойд ачаалал үүсч задарч газрын хөрсөнд ГТБ асгарах эрсдэл үүсч болзошгүй.	Вагонцистерн ачиж буулгах талбай дээр шинээр ачилтын 7 байр нэмж хийснээр уян хоолойд ачаалал үүсэхгүй ГТБ асгарах эрсдэлгүй болно.	1-р агуулахын ачилтын байран дээр шинээр ачих 7 байр нэмж хийсэн.	3.000,0
4	Автоцистерн ачиж, буулгах талбай дээр асгарсан шатахуун цуглуулах трап шинээр хийх.	Шатахуун асгарч гойжсон тохиолдолд газрын хөрсөнд нэвчихээс сэргийлж ууршуулах талбайд хуримтлуулах	2-р агуулахын автоцистерн ачиж буулгах байгууламж дээр шинээр трап шугам хийж гүйцэтгэлээ.	3.000,0
5	Агуулахын гадна талаар ой хээрийн түймэр болон үер усны аюул байгалийн гамшигт үзэгдлээс сэргийлж далан шуудуй татах.	Үерийн ус хамгаалалтын жалга суваг шуудууруу урсахаар засаж тохижуулах	Агуулахаас хойш 300 метрийн зайд 50/50 хэмжээтэй 1,2км урттай шуудуй ухаж бэлтгэсэн.	20.000,0
Нийт				28.300,0

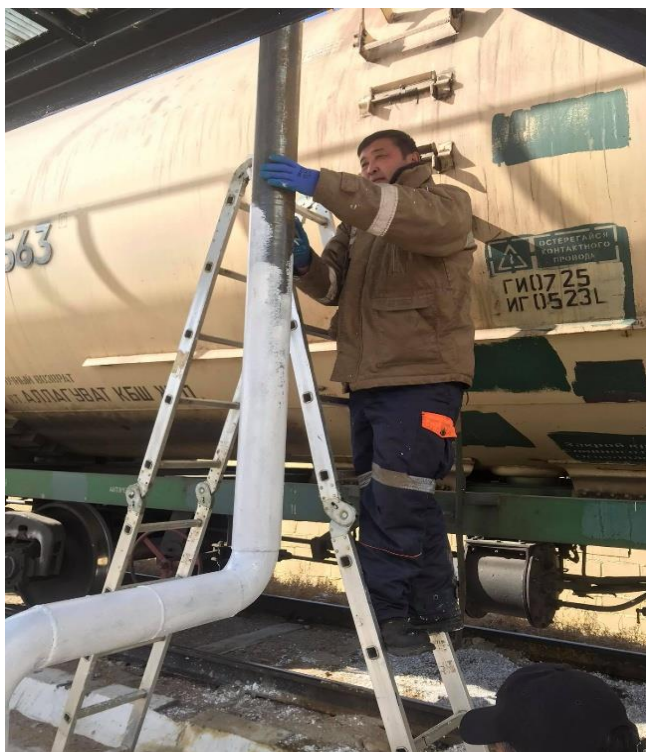
1.1 1-р агуулахын 1-р савны төв хаалтыг сольж мөн бусад хаалт тоног төхөөрөмжийн урсгал засварыг цаг тухай бүрт нь хийж гүйцэтгэж байна.

1.2 Асгарч гойжсон тохиолдолд нэн даруу шатахуунаар бохирдсон шороог зайлуулж хөрсийг эрүүлжүүлэн цэвэрлэж байгалийн жужир, шүү асгаж байна.

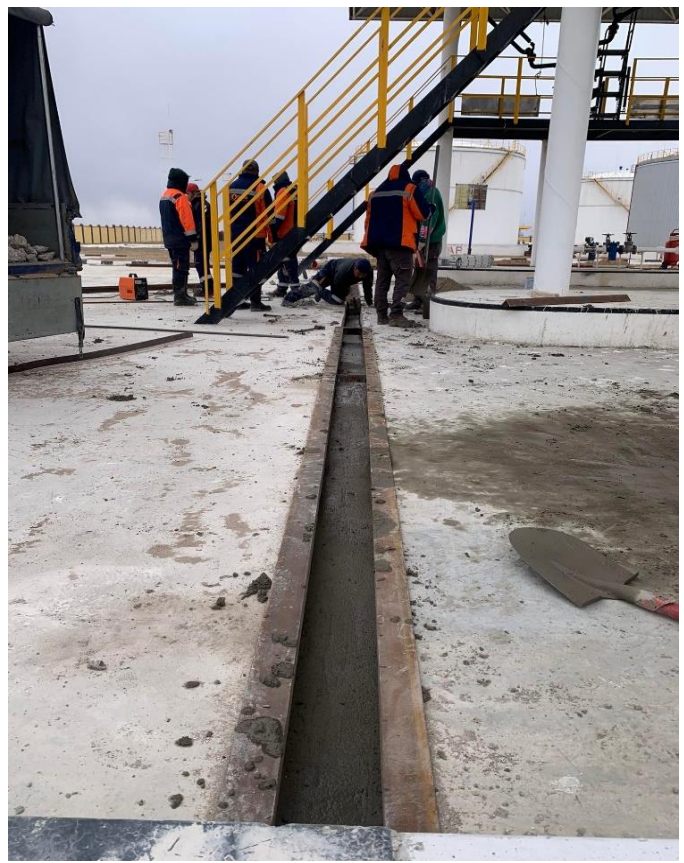
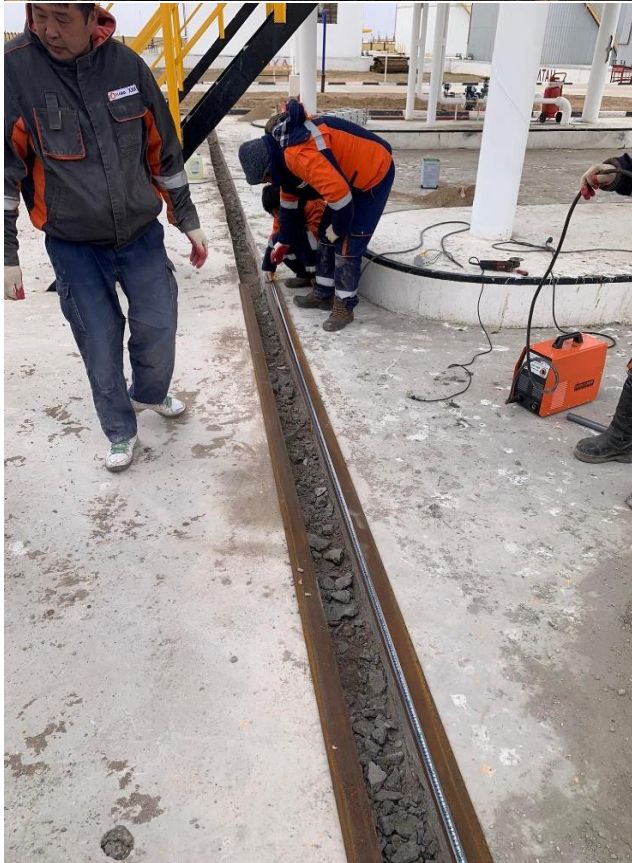
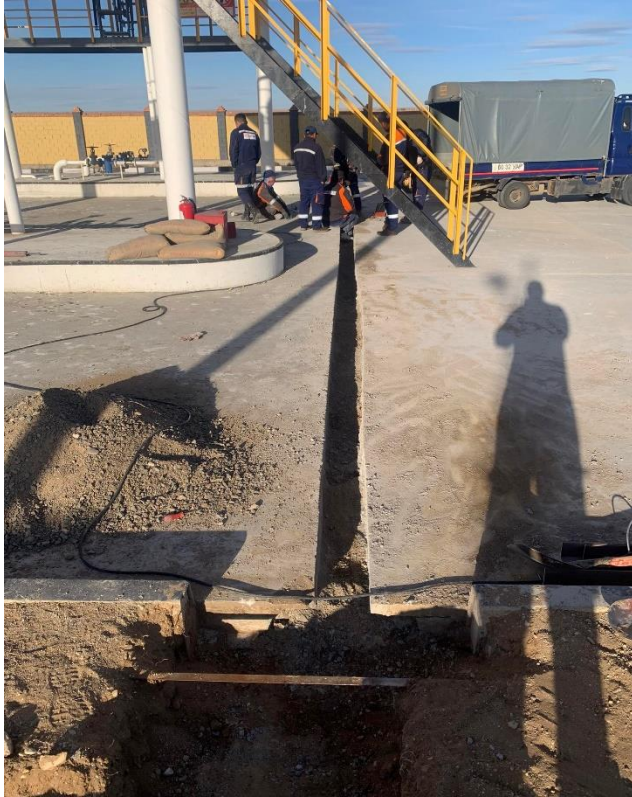
1.3 1-р агуулахын вагонцистерн ачиж буулгах эсткад дээр шинээр ачилтын 7 байр хийв.

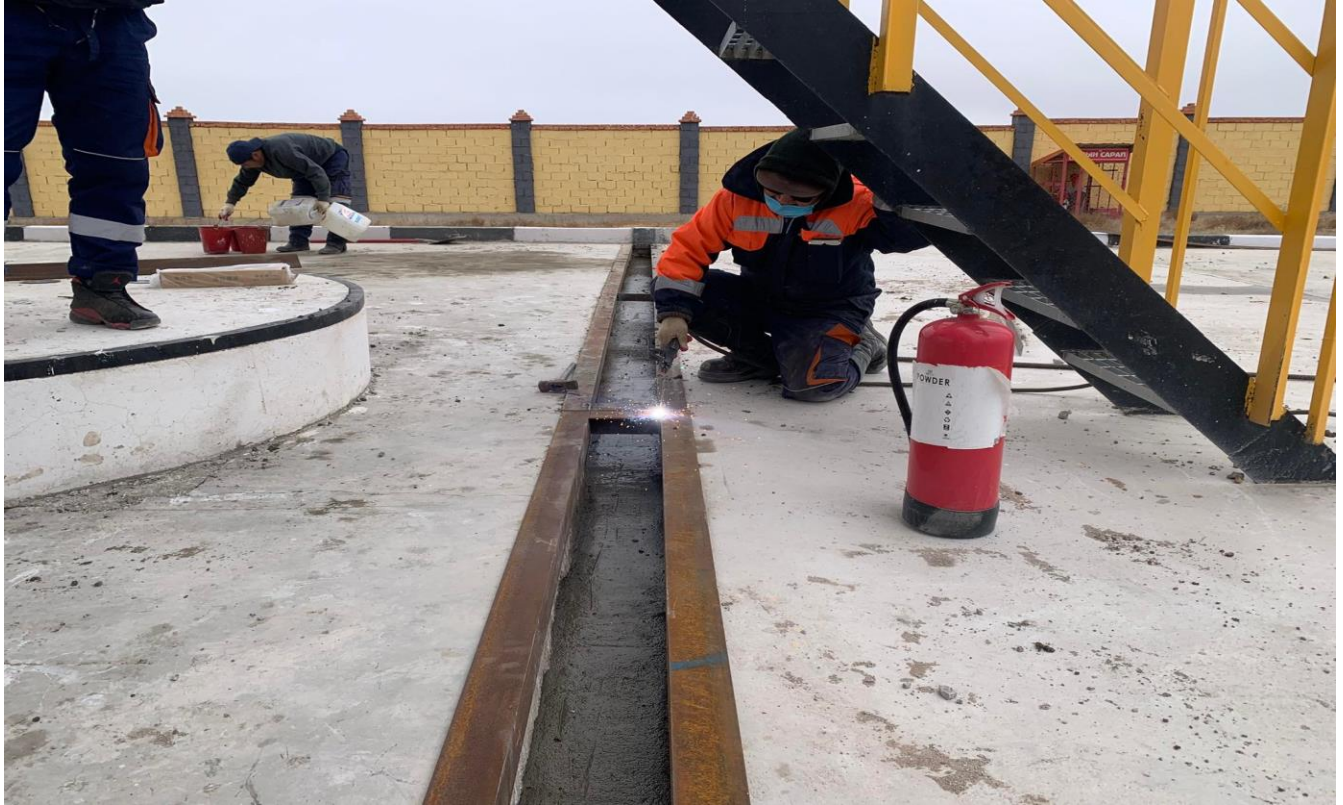

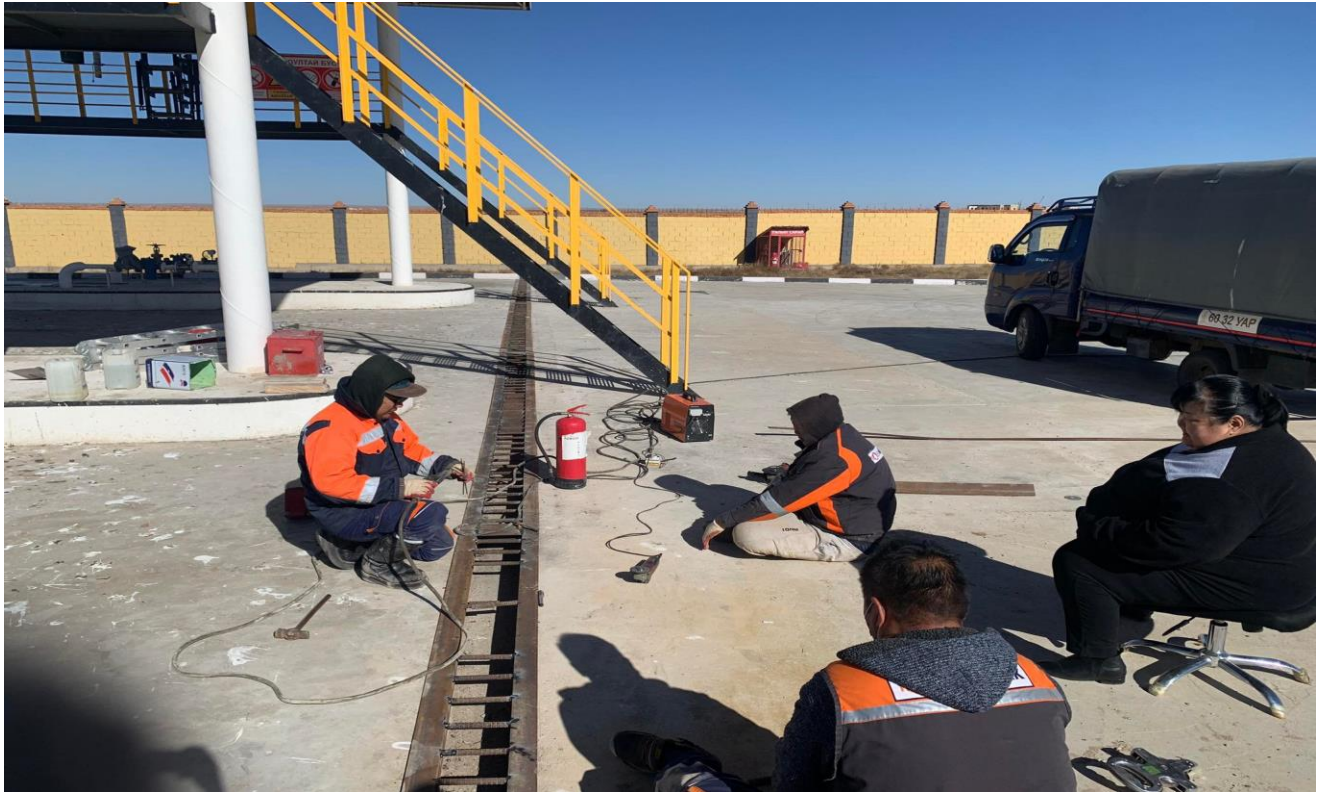
1.4 2-р агуулахын Автоцистерн ачиж, буулгах талбай дээр шатахуун асгарсан тохиолдолд шатахуун цуглуулах трапыг трапыг хийж гүйцэтгэлээ.

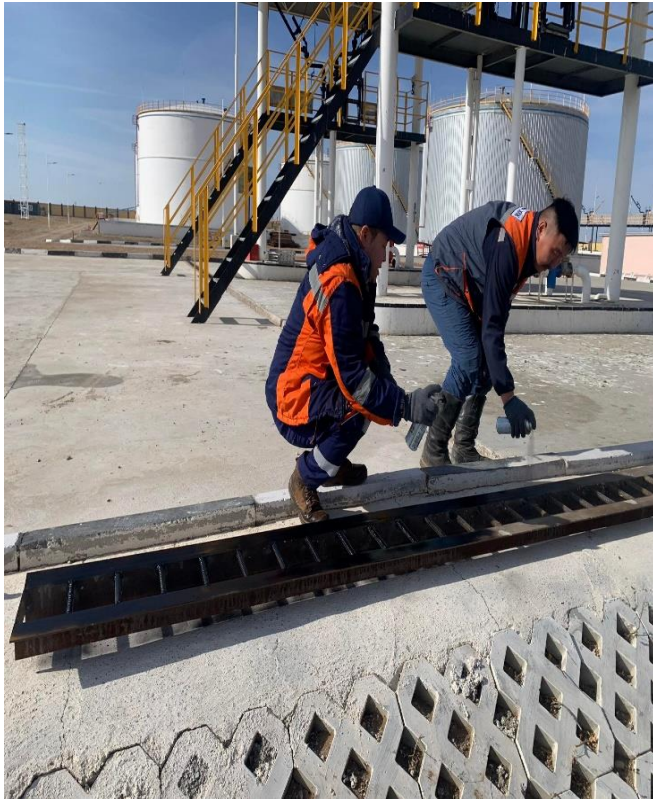

1.5 Агуулахын гадна талаас хойш 300 метрийн зайтай 50/50 см, гүн өргөнтэй 1,2 км газари ой хээрийн түймэр болон үер усны аюул байгалийн гамшигт үзэгдлээс сэргийлж далан шуудуйг ухаж бий болголоо.

2. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө

№	Нөхөн сэргээлтийн зорилт	Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ	Хийгдсэн ажил	Нийт зардал, төгрөг
Нөхөн сэргээлт				
1	Тоос шороо орчны бохирдлоос сэргийлж ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх	Зүлэг мод тарьж хашаажуулах	Хаврын мод тарилтаар нийт 400 м2 газарт Хайлаас, бургас, сухай, буйлс зэрэг 240 гариу модыг шинээр суулгаж ногоон төмөр хашаагаар хашаажууллаа.	10.000,0
2	Тарьж ургуулсан мод бутгаа цаг тухай бүрт нь усалгаа арчилгааг нь тогтмол хийж байх зорилгоор зориулалтын усны машин авах	Мод бутыг чанартай сайн тарьж ургуулж арчлах	60-32 УАР улсын дугаартай бонго-3 маркийн автомашинтай болсоон.	23.000,0

3	Байгаль орчныг хамгаалах нөхөн сэргээх талаар сургалтыг зохион байгуулах. Аймгийн БОАЖГ, Сүмбэр сумын ЗДТГ, байгаль хамгаалагч нартай хамтран ажиллах.	Байгаль орчныг хайрлан хамгаалах, нөхөн сэргээх		
Нийт				33.000,0

- 2.1** Хавар болон намрын их мод тарилтын ажлаар мод тарьсан хашааны өргөн 10 м, урт нь 400 метр газарт Хайлаас, бургас, сухай, буйлс зэрэг нийт 240 гариу мод тарьж, модны нүхийг өөрсдийн гараар ухаж бэлтгэн “Улаанбаатар цэцэрлэгжүүлэлт” ХХК-ийн өгсөн заавар зөвлөмжийн дагуу ухсан нүхээ усаар дүүргэж газартаа шингэсний дараа суулгацыг суулгаж тогоолж усалсан. Шинэ ногоон төмөр хашаагаар хашааллаа. Мөн оффисын үүд болон ойр орчмын газрыг зүлэгжүүлж цэцэг тарьж сакура/буйлс/ 5 ширхэг, гацуур модыг 3-ш суулгасан. Модны усалгааг 7 хоногт 2 удаа 1 удаагын усалгаагаар 10 тн усаар нэг нүхэнд 60-80 л усаар тогтмол усалж байна.

2.2 60-32 УАР улсын дугаартай бонго-3 маркийн автомашинтай болсоор ногоон байгууламжуудаа тогтмол усалж байна.

3. Осол эрсдэлийн менежментийг төлөвлөгөөний арга хэмжээ

№	Болзошгүй аюул сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх бууруулах арга хэмжээ	Хийгдсэн ажил	Нийт зардал, төгрөг
Осол эрсдэл				
1	Болзошгүй аюул осол, техник технологи, шугам сүлжээний гэмтэл, галын гэнэтийн аюул осол үүсэхээс урьдчилан сэргийлэх	2-р агуулахын галын байрны ус, хөөсний системийг туршиж хэвийн ажиллагааг хангах	Говьсүмбэр аймгийн ОБГ-тай хамтран ус хөөсний системийг туршиж хэвийн ажиллагааг хангасан	200.0
		Ажилчдыг хор тайлах бүтээгдхүүнээр сар бүр тогтмол хангах	Нийт ажилчдад хор тайлах саармагжуулах бүтээгдэхүүнийг сар бүр олгож байна.	14.040.0
		Галын аюулаас урьдчилан сэргийлэх талаар сургалт зохион байгуулах мөн резервуарын паркийн гадна талаас галын машинтай холбогддог тоноглолын тогто солих	Гал түймрийн аюулаас урьдчилан сэргийлэх сургалтыг зохион байгуулж мөн резервуарын паркыг тойрсон галын холболтуудын тогто холбох хэрэгслийг бүгдийг нь шинээр солилоо.	2.000.0
		Галын аюулаас урьдчилан анхааруулсан санамж тэмдэг тэмдэглэгээний тоог нэмэгдүүлэх, гал унтраах багаж хэрэгслийн иж бүрдлийг бүрэн хангах, бэлэн байлгах.	Агуулахын нийт 14 ширхэг галын сарайны өнгө будгийг сэргээж, 1 болон 2-р агуулахын харуулын байранд галын санамж бүхий гал түймрийн аюулаас урьдчилан сэргийлсэн самбарыг байршуулсан.	500.0
		Зэрлэг өвс, ургамал хуримтлагдсанаар галын аюул учирах эрсдэл үүсч болзошгүй тул тогтмол зулгааж цэвэрлэх	1 болон 2-р агуулахын хашаанд ургасан зэрлэг өвсийг бүгдийг нь зулгааж цэвэрлэсэн.	300.0
		Бүх төрлийн тоног төхөөрөмжүүдийн газардуулгын эсэргүүцлийг хэмжиж баталгаажуулах	Оффис, насосны өрөө, гэрлийн цамхаг болон бусад газруудын газардуулгын эсэргүүцлийг хэмжиж баталгаажууллаа.	1.500.0
		Нийт		

3.1 Говьсүмбэр аймгийн ОБГ-тай хамран хамтран ус хөөсний системийг туршиж хэвийн ажиллагааг хангасан

3.2 Агуулахын нийт ажилчдад хор тайлах саармагжуулах бүтээгдэхүүнийг сар бүр олгож байна.

"Зуунамай ой" ХХК-ний харьяа Чойр дахь ГТБ-ий агуулахын нийт ажилчдын хор тайлах, саармагжуулах бүтээгдэхүүн олгосон бүртгэл				
Д/д	Ажиллагсдын нэрс	Албан тушаал	Хор тайлах, саармагжуулах бүтээгдэхүүн /ширхэг/	Гарын үсэг
1	Л. Баламжаргал	Агуулахын эрслэгч	25	<i>[Signature]</i>
2	Г. Онцирпүрэв	ХАБЭА-н ажилтан	25	<i>[Signature]</i>
3	Д. Чинзориг	Нараа	25	<i>[Signature]</i>
4	Г. Гансүх	Насосчин	25	<i>[Signature]</i>
5	Б. Гантулга	Ачинч буулагч	25	<i>[Signature]</i>
6	Г. Ганбат	Ачинч буулагч	25	<i>[Signature]</i>
7	Б. Гомбо-Очир	Ачинч буулагч	25	<i>[Signature]</i>
8	Э. Ууганбатар	Цахилгаанчин	25	<i>[Signature]</i>
9	Р. Цэвмэг	Тогооч	25	<i>[Signature]</i>
10	Р. Золзаяа	Үйлдэгч	25	<i>[Signature]</i>
11	Г. Даваабатар	Харуул	10	<i>[Signature]</i>
12	Ү. Онгэрэл	Харуул	10	<i>[Signature]</i>
13	Л. Отгонбатар	Харуул	10	<i>[Signature]</i>
14	Д. Бат-Эрэнэ	Харуул	10	<i>[Signature]</i>
15	Х. Ган-Очир	Харуул	10	<i>[Signature]</i>
16	Н. Намжав	Харуул	10	<i>[Signature]</i>
17	Д. Сэргэлэнцогт	Харуул	10	<i>[Signature]</i>
18	Н. Онцирбат	Харуул	10	<i>[Signature]</i>
19	Т. Мөнхболд	Харуул	10	<i>[Signature]</i>
20	Х. Есөн-Эрэнэ	Харуул	10	<i>[Signature]</i>
21	Т. Ньүргүй	Харуул	10	<i>[Signature]</i>
22	Ц. Золбаяр	Харуул	10	<i>[Signature]</i>
23	Д. Аринболд	Харуул	10	<i>[Signature]</i>
24	Д. Эрдэнэбаяр	Харуул	10	<i>[Signature]</i>
25	С. Ихбаяр	Харуул	10	<i>[Signature]</i>

Олгосон: ХАБЭА-н ажилтан *[Signature]* Г. Онцирпүрэв
 БҮРТГЭВ
 АТГАШ-6-522216

"Зуунамай ой" ХХК-ний харьяа Чойр дахь ГТБ-ий агуулахын нийт ажилчдын хор тайлах, саармагжуулах бүтээгдэхүүн олгосон бүртгэл				
Д/д	Ажиллагсдын нэрс	Албан тушаал	Хор тайлах, саармагжуулах бүтээгдэхүүн /ширхэг/	Гарын үсэг
1	Л. Баламжаргал	Агуулахын эрслэгч	25	<i>[Signature]</i>
2	Г. Онцирпүрэв	ХАБЭА-н ажилтан	25	<i>[Signature]</i>
3	Д. Чинзориг	Нараа	25	<i>[Signature]</i>
4	Г. Гансүх	Насосчин	25	<i>[Signature]</i>
5	Б. Гантулга	Ачинч буулагч	25	<i>[Signature]</i>
6	Г. Ганбат	Ачинч буулагч	25	<i>[Signature]</i>
7	Б. Гомбо-Очир	Ачинч буулагч	25	<i>[Signature]</i>
8	Э. Ууганбатар	Цахилгаанчин	25	<i>[Signature]</i>
9	Р. Цэвмэг	Тогооч	25	<i>[Signature]</i>
10	Р. Золзаяа	Үйлдэгч	25	<i>[Signature]</i>
11	Г. Даваабатар	Харуул	10	<i>[Signature]</i>
12	Ү. Онгэрэл	Харуул	10	<i>[Signature]</i>
13	Л. Отгонбатар	Харуул	10	<i>[Signature]</i>
14	Д. Бат-Эрэнэ	Харуул	10	<i>[Signature]</i>
15	Х. Ган-Очир	Харуул	10	<i>[Signature]</i>
16	Н. Намжав	Харуул	10	<i>[Signature]</i>
17	Д. Сэргэлэнцогт	Харуул	10	<i>[Signature]</i>
18	Н. Онцирбат	Харуул	10	<i>[Signature]</i>
19	Т. Мөнхболд	Харуул	10	<i>[Signature]</i>
20	Х. Есөн-Эрэнэ	Харуул	10	<i>[Signature]</i>
21	Т. Ньүргүй	Харуул	10	<i>[Signature]</i>
22	Ц. Золбаяр	Харуул	10	<i>[Signature]</i>
23	Д. Аринболд	Харуул	10	<i>[Signature]</i>
24	Д. Эрдэнэбаяр	Харуул	10	<i>[Signature]</i>
25	С. Ихбаяр	Харуул	10	<i>[Signature]</i>

Олгосон: ХАБЭА-н ажилтан *[Signature]* Г. Онцирпүрэв
 БҮРТГЭВ
 АТГАШ-6-522216

3.3 Агуулахын нийт 14 ширхэг галын сарайны өнгө будгийг сэргээж, 1 болон 2-р агуулахын харуулын байранд галын санамж бүхий гал түймрийн аюулаас урьдчилан сэргийлсэн самбарыг байршуулсан.

ГАЛЫН АЮУЛААС УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ МЭДЭЭЛЛИЙН САМБАР

ХУУЛЬ ТОГТООМЖ

ГАЛЫН АЮУЛГҮЙ АЖИЛЛАГААНЫ САМБАР

ХУУЛЬ ЭХЭ ЭГЭГ

ГАЛЫН ТӨРӨГ

ГАЛ ГАРХ ШАЛТГАМЫН

ГАЛ ГАРХХ ҮЕД

ГАЛААС УНДВИЛТАН СЭРГИЙЛЭХ

ГАЛ УНТРААГУУР АШИГЛАХ ЗАВААР

ТҮГЭЭМЭЛ ГЭЛ УНТРААГУУР

ГАЛЫН ХОРНЫ БҮТЭЦ

АВРАХ ГАРЦЫН БҮДҮҮВЧ

№	Ивэ	Аймаг	Хөдөлмөрч	Хөдөлмөрч	Хөдөлмөрч
1	А.Ариунзаяа	Хөвсгөл	Ариунзаяа	Ариунзаяа	Ариунзаяа
2	Б.Батбаяр	Хөвсгөл	Батбаяр	Батбаяр	Батбаяр
3	В.Валерий	Хөвсгөл	Валерий	Валерий	Валерий
4	Г.Ганзориг	Хөвсгөл	Ганзориг	Ганзориг	Ганзориг
5	Д.Дорноговь	Хөвсгөл	Дорноговь	Дорноговь	Дорноговь
6	Е.Евгений	Хөвсгөл	Евгений	Евгений	Евгений
7	Ж.Жаргал	Хөвсгөл	Жаргал	Жаргал	Жаргал
8	З.Зориг	Хөвсгөл	Зориг	Зориг	Зориг
9	И.Иванов	Хөвсгөл	Иванов	Иванов	Иванов
10	К.Калмыков	Хөвсгөл	Калмыков	Калмыков	Калмыков
11	Л.Лопсан	Хөвсгөл	Лопсан	Лопсан	Лопсан
12	М.Мунхбаяр	Хөвсгөл	Мунхбаяр	Мунхбаяр	Мунхбаяр
13	Н.Наран	Хөвсгөл	Наран	Наран	Наран
14	О.Орлов	Хөвсгөл	Орлов	Орлов	Орлов
15	П.Павел	Хөвсгөл	Павел	Павел	Павел
16	Р.Раднаа	Хөвсгөл	Раднаа	Раднаа	Раднаа
17	С.Сүхбаатар	Хөвсгөл	Сүхбаатар	Сүхбаатар	Сүхбаатар
18	Т.Төгс	Хөвсгөл	Төгс	Төгс	Төгс
19	У.Уугар	Хөвсгөл	Уугар	Уугар	Уугар
20	Ф.Феликс	Хөвсгөл	Феликс	Феликс	Феликс
21	Х.Халдар	Хөвсгөл	Халдар	Халдар	Халдар
22	Ц.Цэцэг	Хөвсгөл	Цэцэг	Цэцэг	Цэцэг
23	Ч.Чинзориг	Хөвсгөл	Чинзориг	Чинзориг	Чинзориг
24	Ш.Шаран	Хөвсгөл	Шаран	Шаран	Шаран
25	Э.Энхбаяр	Хөвсгөл	Энхбаяр	Энхбаяр	Энхбаяр
26	Ё.Ёсеп	Хөвсгөл	Ёсеп	Ёсеп	Ёсеп
27	Я.Ямарал	Хөвсгөл	Ямарал	Ямарал	Ямарал
28	Ы.Ысхан	Хөвсгөл	Ысхан	Ысхан	Ысхан
29	Эр.Эрх	Хөвсгөл	Эрх	Эрх	Эрх
30	Эл.Элэн	Хөвсгөл	Элэн	Элэн	Элэн

БУСАД

ГАЛ ГАРВАЛ
7054101
УНЭГҮЙ 025424101

ЗӨВЛӨМЖ

1. Дугуйны эг дийлж орхихыг зөвшөөрхгүй.
2. Тухайн хөдөлгөөний үеэр хөдөлмөрчид хөдөлгөөний талд байхыг хориглохыг заримдаг.
3. Цэцэгний болон нийлэг хөдөлгөөний үеэр хөдөлмөрчид байгалийн харилцааны заримдаг.
4. Хөдөлгөөний үеэр хөдөлмөрчид хөдөлгөөний талд байхыг хориглохыг заримдаг.
5. Хөдөлгөөний үеэр хөдөлмөрчид хөдөлгөөний талд байхыг хориглохыг заримдаг.
6. Хөдөлгөөний үеэр хөдөлмөрчид хөдөлгөөний талд байхыг хориглохыг заримдаг.
7. Хөдөлгөөний үеэр хөдөлмөрчид хөдөлгөөний талд байхыг хориглохыг заримдаг.
8. Хөдөлгөөний үеэр хөдөлмөрчид хөдөлгөөний талд байхыг хориглохыг заримдаг.
9. Хөдөлгөөний үеэр хөдөлмөрчид хөдөлгөөний талд байхыг хориглохыг заримдаг.
10. Хөдөлгөөний үеэр хөдөлмөрчид хөдөлгөөний талд байхыг хориглохыг заримдаг.

ГАЛ ГАР УНТРААГУУР

ХӨДӨЛГӨӨНИЙ ГЭЛ УНТРААГУУР

Төсөл

Төсөл

Хөдөлгөөний үеэр

Хөдөлгөөний үеэр

Гал унтраагуур

Галын хөдөлгөөний үеэр

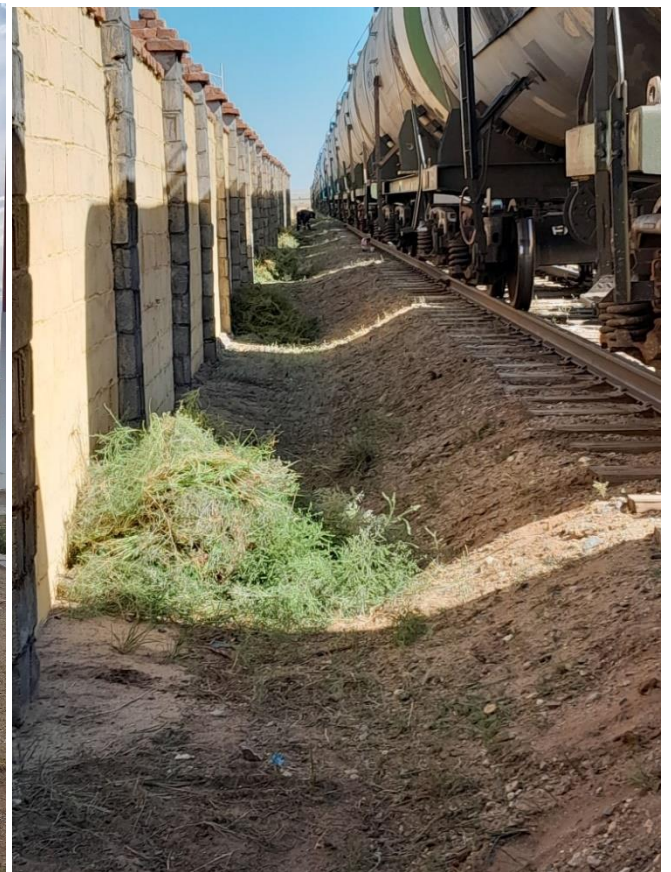
Дугуйны үеэр

37

3.5 1 болон 2-р агуулахын хашаанд шарилж зэрлэг өвс ургамал ургамлыг ургуулдаггүй “Глафосата” хорыг 2 тн савтай усанд найруулан цацаж агуулахын хашаанд ургасан байсан зэрлэг өвсийг зулгааж цэвэрлэлээ.

3.4 Оффис, насосны өрөө, гэрлийн цамхаг болон бусад газруудын газардуулгын эсэргүүцлийг хэмжиж баталгаажууллаа.

<p>Хавсралт № 3 М-53</p> <p>"СҮМБЭРСТАРЛЕТ" ХХК /байгууллагын нэр/</p> <p>ГАЗАРДУУЛГЫН ХҮРЭЭНИЙ ЭСЭРГҮҮЦЭЛ ШАЛГАСАН ПРОТОКОЛ</p> <p>2022 оны 04 сарын 21 өдөр № 45</p> <p>Барилга угсралт, засварын ажлын нэр: "108 Ойл" ХХК Говьсүмбэр аймаг</p> <p>Объект: _____</p> <p>"СҮМБЭРСТАРЛЕТ" ХХК "108 ойл" ХХК-ны <u>Т.Хууриа</u> багшаар газардуулгын хүрээний эсэргүүцэл FLUKE2203 багажаар Хуурай нөхцөлд багшаар ом байв</p> <p>"Сүмбэрстарлет" ХХК Туршилтын инженер П.Жигжидсүрэн</p> 	<p>Хавсралт № 3 М-53</p> <p>"СҮМБЭРСТАРЛЕТ" ХХК /байгууллагын нэр/</p> <p>ГАЗАРДУУЛГЫН ХҮРЭЭНИЙ ЭСЭРГҮҮЦЭЛ ШАЛГАСАН ПРОТОКОЛ</p> <p>2022 оны 10 сарын 01 өдөр № 45</p> <p>Барилга угсралт, засварын ажлын нэр: "108 Ойл" ХХК Говьсүмбэр аймаг</p> <p>Объект: <u>Т.Хууриа</u></p> <p>"СҮМБЭРСТАРЛЕТ" ХХК "108 ойл" ХХК-ны <u>Т.Хууриа</u> багшаар газардуулгын хүрээний эсэргүүцэл FLUKE2203 багажаар Хуурай нөхцөлд багшаар ом байв</p> <p>"Сүмбэрстарлет" ХХК Туршилтын инженер П.Жигжидсүрэн</p>
<p>Хавсралт № 3 М-53</p> <p>"СҮМБЭРСТАРЛЕТ" ХХК /байгууллагын нэр/</p> <p>ГАЗАРДУУЛГЫН ХҮРЭЭНИЙ ЭСЭРГҮҮЦЭЛ ШАЛГАСАН ПРОТОКОЛ</p> <p>2022 оны 04 сарын 21 өдөр № 45</p> <p>Барилга угсралт, засварын ажлын нэр: "108 Ойл" ХХК Говьсүмбэр аймаг</p> <p>Объект: _____</p> <p>"СҮМБЭРСТАРЛЕТ" ХХК "108 ойл" ХХК-ны <u>Т.Хууриа</u> багшаар газардуулгын хүрээний эсэргүүцэл FLUKE2203 багажаар Хуурай нөхцөлд багшаар ом байв</p> <p>"Сүмбэрстарлет" ХХК Туршилтын инженер П.Жигжидсүрэн</p> 	<p>Хавсралт № 3 М-53</p> <p>"СҮМБЭРСТАРЛЕТ" ХХК /байгууллагын нэр/</p> <p>ГАЗАРДУУЛГЫН ХҮРЭЭНИЙ ЭСЭРГҮҮЦЭЛ ШАЛГАСАН ПРОТОКОЛ</p> <p>2022 оны 10 сарын 01 өдөр № 46</p> <p>Барилга угсралт, засварын ажлын нэр: "108 Ойл" ХХК Говьсүмбэр аймаг</p> <p>Объект: <u>Т.Хууриа</u></p> <p>"СҮМБЭРСТАРЛЕТ" ХХК "108 ойл" ХХК-ны <u>Т.Хууриа</u> багшаар газардуулгын хүрээний эсэргүүцэл FLUKE2203 багажаар Хуурай нөхцөлд багшаар ом байв</p> <p>"Сүмбэрстарлет" ХХК Туршилтын инженер П.Жигжидсүрэн</p>
<p>Хавсралт № 3 М-53</p> <p>"СҮМБЭРСТАРЛЕТ" ХХК /байгууллагын нэр/</p> <p>ГАЗАРДУУЛГЫН ХҮРЭЭНИЙ ЭСЭРГҮҮЦЭЛ ШАЛГАСАН ПРОТОКОЛ</p> <p>2022 оны 04 сарын 21 өдөр № 45</p> <p>Барилга угсралт, засварын ажлын нэр: "108 Ойл" ХХК Говьсүмбэр аймаг</p> <p>Объект: _____</p> <p>"СҮМБЭРСТАРЛЕТ" ХХК "108 ойл" ХХК-ны <u>Т.Хууриа</u> багшаар газардуулгын хүрээний эсэргүүцэл FLUKE2203 багажаар Хуурай нөхцөлд багшаар ом байв</p> <p>"Сүмбэрстарлет" ХХК Туршилтын инженер П.Жигжидсүрэн</p> 	<p>Хавсралт № 3 М-53</p> <p>"СҮМБЭРСТАРЛЕТ" ХХК /байгууллагын нэр/</p> <p>ГАЗАРДУУЛГЫН ХҮРЭЭНИЙ ЭСЭРГҮҮЦЭЛ ШАЛГАСАН ПРОТОКОЛ</p> <p>2022 оны 10 сарын 01 өдөр № 47</p> <p>Барилга угсралт, засварын ажлын нэр: "108 Ойл" ХХК Говьсүмбэр аймаг</p> <p>Объект: <u>Т.Хууриа</u></p> <p>"СҮМБЭРСТАРЛЕТ" ХХК "108 ойл" ХХК-ны <u>Т.Хууриа</u> багшаар газардуулгын хүрээний эсэргүүцэл FLUKE2203 багажаар Хуурай нөхцөлд багшаар ом байв</p> <p>"Сүмбэрстарлет" ХХК Туршилтын инженер П.Жигжидсүрэн</p>

4. Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө

5. Түүх, соёлын өвийн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө

6. Химийн бодисын эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөг тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд төлөвлөж тусгаагүй болно.

7. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

№	Хог хаягдлын төрөл болзошгүй сөрөг нөлөөлөл	Авах арга хэмжээ	Хийгдсэн ажил	Нийт зардал, төгрөг
Хог хаягдал				
1	Бүх төрлийн хатуу болон шингэн хог хаягдал нь байгаль орчныг бохирдуулж хүн амын эрүүл мэндэд сөргөөр муу нөлөөлдөг.	Хатуу хог хаягдал, арчих материалыг зориулалтын битүү саванд ангилан хуримтлуулж хогийн цэгт хаях, хогийн цэгийг хлорын шохойн уусмалаар тогтмол ариутгаж байх.	Ангилан ялгах зориулалтын хогийн саванд хийж “Тохижилт Сүмбэр” ОНӨААТҮГ-гэрээ байгуулан ачуулж байна.	200,0
2	Хатуу болон энгийн хог хаягдал	Аюултай хог хаягдлыг бүртгэн хөтөлж, хог хаягдлыг ангилан зайлуулах дахин ашиглах боломжтой хог хаягдлыг дахин боловсруулах зөв менежментийг хэрэгжүүлэх.	Аймгийн БОАЖГ-тай хамтан хог хаягдлын талаар сургалтыг зохион байгуулж нийт ажилчдад таниулж чадсан.	-
3	Шингэн хог хаягдал	Бие засах газар, бохир ус хадгалах байгууламжийг стандартын дагуу ариутгал халдваргүйжүүлэлтийг тогтмол хийлгэх.	Ариутгал халдваргүйжүүлэлтийг тогтмол хийлгэж байна.	200,0
4	Орон нутгийн ААНБ-тай хамтран ажиллах.	“Тохижилт Сүмбэр” ОНӨААТҮГ-гэрээ байгуулан хог хаягдалаа төвлөрсөн хогийн цэгт хаях. “Ус-Ду” ОНӨААТҮГ-тай гэрээ байгуулан оффисын бохир усны худгийг жилд 2 удаа соруулах.	“Тохижилт Сүмбэр” ОНӨААТҮГ болон “Ус-Ду” ОНӨААТҮГ-тай гэрээ байгуулан хамтран ажиллаж байна.	600,0
5	Газрыг тэгшилж нөхөн сэргээх	Агуулах болон Терминалын голд байгаа хуучин том нүхийг булж техникийн нөхөн сэргээлт хийх	Бүрэн булж дуусаагүй байгаа /Төслийн хугацаанд/	2.600,0
Нийт				3.100,0

7.1 Хог хаягдлыг ангилан ялгах зориулалтын хогийн саванд хийж “Тохижилт Сүмбэр” ОНӨААТҮГ-гэрээ байгуулан ачуулж байна.

7.2 Аюултай хог хаягдлыг бүртгэн хөтөлж, хог хаягдлыг ангилан зайлуулах дахин ашиглах боломжтой хог хаягдлыг дахин боловсруулах зөв менежментийг хэрэгжүүлж хуванцар сав шил лаазыг хүлээлгэн өгч байна.

7.3 Хог хаягдалын сургалтын зохион байгууллаа.

7.4 “Ус-Ду” ОНӨААТҮГ-тай гэрээ байгуулан оффисын бохир усны худгийг жилд 2 удаа сорууллаа.

7.5 Агуулах болон Гаалийн хяналтын талбайн голд байсан хуучин хогтой нүхийг шороо асгаж дүүргэлт хийж байна. /Бүрэн булж дуусаагүй байгаа/

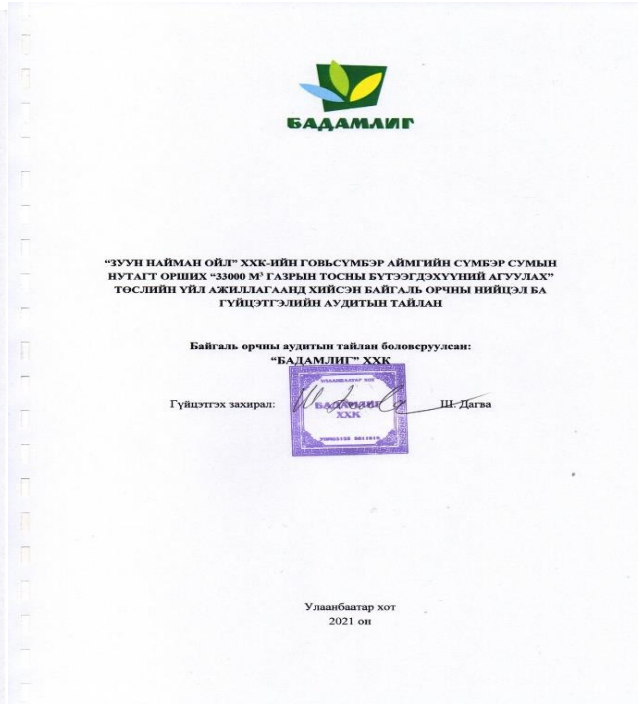
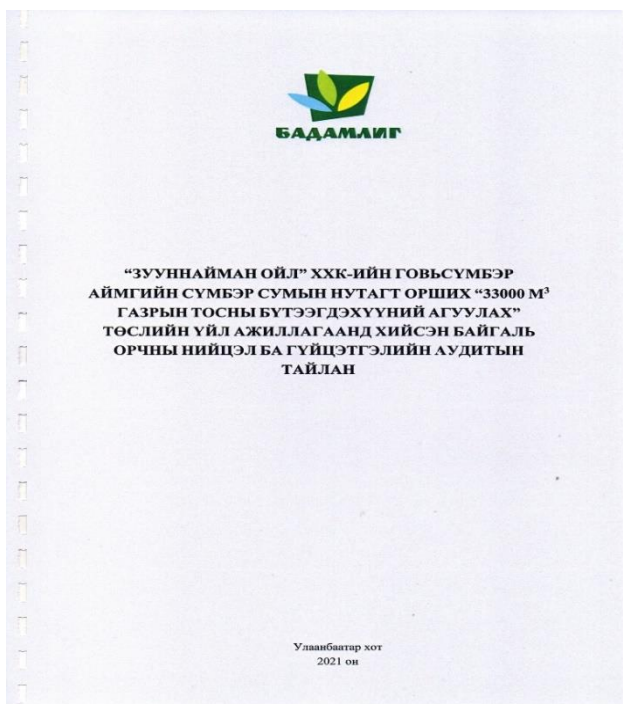

8. Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө

№	Төлөвлөж буй ажил	Авах арга хэмжээ	Хийгдсэн ажил	Нийт зардал, төгрөг
Удирдлага				
1	Нийт ажилчдыг эрүүл мэндийн нарийвчилсан үзлэг шинжилгээнд хамруулах	Эрүүл аюулгүй орчинд ажиллаж амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлэх	Агуулахын нийт 25 ажилтныг эрүүл мэндийн нарийвчилсан үзлэг шинжилгээнд хамруулсан	1.600,0
2	Говьсүмбэр аймгийн ОБГ-тай хамтран тактик болон тархалтын сургатыг зохион байгуулах	Гал түймэр болон байгалийн гамшиг гэнэтийн аюул ослын үед бэлэн байх шуурхай арга хэмжээ авах нөхцөлийг бүрдүүлэх	Аймгийн Онцгой байдлын газартай хамтран тактик болон тархалтын сургалтыг амжилттай зохион байгуулсан.	500,0

3	Үйл ажиллагаа явуулахтай холбогдуулан төрийн байгууллагын хяналт шалгалт, орон нутгийн Засаг захиргаанаас тавьж буй шаардалага зөвлөмжийг биелүүлж хамтана ажиллах.	Төрийн байгууллагын хяналт шалгалт заавар зөвлөмжийг дагаж мөрдөж биелүүлэх	Төрийн байгууллагын хяналт шалгалт заавар зөвлөмжийн дагуу хамтран ажиллаж байна.	-
4	Мэргэжлийн байгууллагаар байгаль орчны аудит хийлгэх хэрэгжэлтийг БОАЖГ-т хүргүүлэх	Мэргэжлийн байгууллагаар байгаль орчны аудит хийлгэж хамтран ажиллах.	“Бадамлиг” ХХК-аар Байгаль орчны нийцэл ба гүйцэтгэлийн аудитыг хийлгэлээ.	1.000,0
5	Ус ашиглуулах дүгнэлт гаргуулж гэрээ байгуулах, хаягдал усны дүгнэлт гаргуулж зөвшөөрөл авах.	Төрийн байгууллагуудтай хамтран уяалдаа холбоотой ажиллах.	Ус ашиглуулах дүгнэлт гаргуулж, ус ашиглах гэрээ байгуулсан.	200,0
5	Нийт ажилчдад Байгаль орчны тухай хууль, мод, бут тарих сургалтыг зохион байгуулах.	Ачиг буулгагч нарыг сургалтанд хамруулж мэргэжлийн үнэмлэх сертификаттай болгох	Говьсүмбэр аймгийн Политехникийн коллежийн зааланд болсон сургалтанд ажлаараа хамрагдсан.	-
6	Газрын тосны бүтээгдэхүүний чиглэлээр мэргэжил олгох сургалтыг зохион байгуулах.	Мэргэжлийн ур чадварыг дээшлүүлэх, ажлын бүтээмжийг нэмэгдүүлэх	“Лекс ойл” ХХК-аас зохион байгуулсан ГТБ-тэй харьцах сургалтанд өдрийн ээлжнийхэн бүрэн хамрагдсан.	1.000,0
7	“Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөн болон аймаг орон нутгаас зохион байгуулж буй үйл ажиллагаанд идэвхтэй оролцох	Ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх.	“Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөн хүрээнд нийт хайлаас улиас буйлс зэрэг 3-н нэр төрлийн 250 гаруу модын тарьж ургуулан арчилж байна.	3.000,0
Нийт				6.800,0

8.1 “Бадамлиг” ХХК-ХХК-аар Байгаль орчны нийцэл ба гүйцэтгэлийн аудитын ажлыг хийж гүйцэтгүүлээ.

СУНГАЛТ		
Сунгалт хийсэн шийдвэр	Огноо	Гарын үсэг / тамга
2022.05.10-ны өдөр 02-р хаягдал усны дүгнэлтийг үндэслэн.	2022.05.11	

Байгаль орчин, ажил хэрэгчлэлийн сайд, Барилга, хот байгуулалтын сайдын 2019 оны 11 дугаар сарын 22-ны өрнөгийн А/719/189 дүгээр зөвшөөрлийн хэргийг

ХАЯГДАЛ УС ХАЯХ, ЗАЙЛУУЛАХ ЗӨВШӨӨРӨЛ

Дугаар **ГСАСС-216**

Умард говийн гүвээт халхын дундад талын сав газар-ны гаргасан /Дүгнэлт гаргасан байгууллага/

2022 оны 02 дугаар сарын 22-ны өдрийн хаягдал ус хаях, зайлуулах **216** тоот дүгнэлтийг үндэслэн **Говьсүмбэр** аймаг/нийслэл/ **Сүмбэр** сум/дүүргийн **1-р баг, ШШГА-ны хойд талд** байршилтай **Газрын тосны бүтээгдэхүүний агуулах** /үйл ажиллагааны чиглэл/ **108 Ойг** чиглэлээр хаягдал ус гаргаж байгаа **Сүмбэр** сум/дүүргийн **Говьсүмбэр** аймаг/нийслэл/ **Сүмбэр** сум/дүүргийн **3-р баг Орбитын ус цэвэрлэх байгууламж** байршилтай хаягдал ус зайлуулах нэг буюу хүрээлэн буй орчинд болон төвлөрсөн бохир усны шугамд жилд **390** млн.м³ хаягдал усыг "Хүрээлэн байгаа орчин, Усны чанар, хаягдал ус, ерөнхий шаардлага MNS 4943:2015", "Хүрээлэн байгаа орчин, усны чанар, Ариутгах татуургын сүлжээнд нийлүүлэх хаягдал ус, ерөнхий шаардлага MNS 6561:2015" стандартаар тогтоосон норматив шаардлагад нийцүүлэн хаях, зайлуулах зөвшөөрлийг /аль нь болохыг доогуур нь зурах/ нэг жилийн хугацаагаар олгож, ус бохирдуулсны төлбөрийн гэрээ болон дүгнэлтийг зорчгоүй тохиолдолд зөвшөөрлийг жил бүр сунгалсанд тооцно. Хаягдал усны хэмжээ болон хаягдал ус зайлуулах нэг төвлөрсөн бохир усны шугамын байршил өөрчлөхөн тохиолдолд тухай бүр шингээр зөвшөөрөл олгоно.

Зөвшөөрлийн гүйцэтгэл олон: **Сүмбэр сум Засаг дарга** /Зөвшөөрөл олгосон байгууллага/ **Т.БАТ-ЭРДЭНЭ** /Гарын үсгийн тайлан/ Тамга 2022 оны 02-р сарын 10-ны өдөр

8.2 Ус ашиглуулах дүгнэлт, ус ашиглах гэрээ, хог хаяглал, бохир ус соруулах гэрээнүүд байгуулсан.

УС АШИГЛАХ ГЭРЭЭ

2022 оны 04 сарын 18-ны өдөр
Нэг. Ерөнхий зүйл

Ус ашиглуулагчийг төлөөлж Говьсүмбэр аймгийн Сүмбэр сумын Байгаль орчны хяналтын улсын байцаачи Б.Ураачимэг, Ус ашиглагчийг төлөөлж улсын бүртгэлийн дугаар: 9011316010, регистрийн дугаар: 5272378 "Зуун найман ой" ХХК-ийн гүйцэтгэх захирал О.Сайнбилэг нар ус ашиглах талвар тохиролцон энэхүү гэрээг 1 жилийн хугацаатайгаар байгуулсан.

Хоёр. Гэрээний гол нөхцөл

- Ус ашиглах зориулалт: "Зуун найман ой" ХХК нь ажилчдын үнд, ахуй, ногоон байгууламжийн усалгааны зориулалтаар усны нөөцийг ашиглана.
- Нийт ашиглах усны хэмжээ: Баталгаажуулсан тоолуурын завлалтар усны нөөц ашигласны төлбөрийг тооцох
- Усны эх үүсвэр, нөөц чанар, хонгог ашиглах хэмжээ: Ажилчдын үнд ахуйн хэрэглээнд 307.2м³, Ногоон байгууламжийн усалгаанд 400м³, тухай жилд нийт ашиглах усны хэмжээ 707.2м³/жил. Сүмбэр сумын 1-р багийн нутагт байрлах өрөмдөөл 2 худаг.
- Усны эх үүсвэр:
 - Байршил: Худаг 1 Цооногийн гүн 90 метр, ундагра 1.5л/сек, худгийн солбилцол х-108°21'01.9", у-46°22'41.9"
 - Худаг 2 Цооногийн гүн 77 метр, ундагра 2.1л/сек, худгийн координат х-108°35'29.3", у-46°37'03.3"
 - Тонот төхөөрөмжийн нар, марк: QJ100 маррын насостой, LXSG-32 загварын 6.3м³/ц хэмжээг хязгаартай, ф32 мм-ийн голчтой тоолуур суурилуулсан.
 - QSD маррын насостой, СВК-15 загварын 1.5м³/ц хэмжээг хязгаартай, ф1.5 мм-ийн голчтой тоолуур суурилуулсан.
- Хаягдал ус: Ахуйн үйлчилгээгээс гарах бохир усны бохирын цооногт хуримтлуулж, орон нутгийн төхөөрөлт үйлчилгээний газраар соруулж цэвэрлэх байгууллагад нийлүүлдэг.
- Усны эх үүсвэрийг хамгаалах, усны нөөц хомсдох, бохирдохоос сэргийлэх арга хэмжээ, түүнд зарцуулах хөрөнгийн хэмжээ
- Усны тоолуур: 2 тоолууртай
- Ус ашигласны нэгж төлбөрийн хэмжээ:

Ажилчдын үнд ахуйн хэрэглээнд ашиглах 307.2м³ усны төлбөрийн хэмжээг Засгийн газрын 2011 оны 10 дугаар сарын 26-ны өдрийн 362 дугаар тогтоол, Засгийн газрын 2013 оны 09 дүгээр сарын 21-ний өдрийн 326 дугаар тогтоол, Засгийн газрын 2015 оны 09 дүгээр сарын 21-ний өдрийн 327 дугаар тогтоолыг үндэслэн урьдчилсан байдлаар тооцвол:

**ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ГАЗАР
УС АШИГЛУУЛАХ ДҮГНЭЛТ**

2022.04.18 Дугаар 04 Говьсүмбэр аймаг

- Аж ахуйн нэгж, байгууллага, захирлын нэр, хаяг, утас факс, улсын бүртгэлийн дугаар:** "Зуун найман ой" ХХК, гүйцэтгэх захирал О.Сайнбилэг, Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 1-р хороо, Чингисийн өргөн чөлөө, Ланд Марк оффис: 601 тоот. Утас: 77001042, улсын бүртгэлийн дугаар: 9011316010, регистрийн дугаар: 5272378.
- Төслийн нэр, байршил:** "Газрын тосны бүтээгдэхүүний агуулах". Говьсүмбэр аймаг, Сүмбэр сум, 1 дүгээр баг, Ган зам 10 гудамжны 10016 тоот хаягт байрлах бөгөөд Умард говийн гүвээт Халхын дундад талын сая газарт хамаарагдана. Говьсүмбэр аймгийн Засаг даргын 2019 оны 05 сарын 20-ны өдрийн А/195 тоот шийдвэр/
- Төсөл хэрэгжүүлэгч:** "Зуун найман ой" ХХК
- Тусгай зөвшөөрлийн дугаар болон талбайн координат /X,Y/:**
Талбайн координат: x=296446.16 y=5139727.61
296336.45 5139625.63
296465.78 5139566.25
296308.94 5139405.24
296361.38 5139478.66
296057.12 5139371.88
296266.88 5139319.20
296300.86 5139595.30
- Үйлдвэрлэл, үйлчилгээний нэр төрөл зориулалт:** Газрын тосны бүтээгдэхүүн импортолох, хадгалах. Бөөннөр борлуулах үйл ажиллагаа явуулдаг.
- Үйлдвэрлэл, технологийн (ажиллах горим, хүчин чадал):** Тус агуулах нь А-80, АМ-92, Дивольт түши нүлгэн авах, хадгалах, ачих байгууламжтай. БНХАУ-д үйлдвэрлэсэн газрын тосны тунгалаг бүтээгдэхүүн хадгалах зориулалттай 2000м³ багтаамж бүхий 4 ширхэг босоо цилиндр савтай /нийт 8000м³/, Вагонцистернд 3 байраар буцан ачих төхөөрөмжтэй, 3 байраар автоцистернд ачих ажилтны төхөөрөмжтэй. Мөн 2019 онд 25000м³ багтаамжтай 5 ширхэг босоо цилиндр савтай иж бүрэн агуулах, оффисын барилаг зэргийг шинээр ашиглатад оруулсан. Гал унтраах зориулалттай 500м³ багтаамжтай 3 ширхэг ус нөөцлөх усан сантай, 2 ширхэг гүний худагтай, 24 цагийн харуул хамгаалалттай Ажилчдын цанын газартай.
- Үйлдвэрлэх, боловсруулах бүтээгдэхүүний хэмжээ:** Өдөрт 16 вагонцистерн буюу 960.000 литр шатахуун хүлээн авах, буцан ачих хүчин чадалтай. Сөрд дунджаар 7 сая орчим литр шатахуун хүлээн авч хадгалах болон түгээх бүрэн хүчин чадалтай.
- Усны эх үүсвэр, нөөц, чанар, хонгог ашиглах хэмжээ /иоо,метрээр/:** Тус агуулах нь өөрийн эзэмшлийн талбайд, 2 гүний худагтай бөгөөд гал унтраах болон ажилчдын үнд ахуйн хэрэгцээ, ногоон байгууламжийн усалгаанд ус ашиглана. 2022 оны ус ашиглах төлөвлөгөөг үндэслэв.
- Усны барилаа байгууламжууд /нэр, хүчин чадал, барилга, байгууламжийн хэмжээ хийх/:** Гүний худаг 2 ширхэг. Худгийн координат 1: х=108°21'01.9" у=46°22'41.9" Худгийн координат 2: х=108°35'29.3" у=46°37'03.3"
- Ус нөөцлөх 500м³ багтаамжтай 3 ширхэг гүний усан сантай**
- Худаг, өрөөлтийн станцууд, усны тоолуур /насосны хүчин чадал, марк/:** Худаг 1. Цооногийн гүн 90 метр, ундагра 1.5 л/сек. Худгийг QJ100 маррийн насосоор

УСДУ

**БОХИР УС ТАТАН
ЗАЙЛУУЛАХ ГЭРЭЭ**

ГЭРЭЭНИЙ ДУГААР:
ХЭРЭГЛЭГЧИЙН НЭР:
ГЭРИЙН ХАЯГ:

2021 ОН

2022 ОН

Тохижилт
Сүмбэр ОНӨААТҮГ

**ХОГ ХАЯГДАЛ
ТЭЭВЭРЛЭХ
ГЭРЭЭ**

1080м³

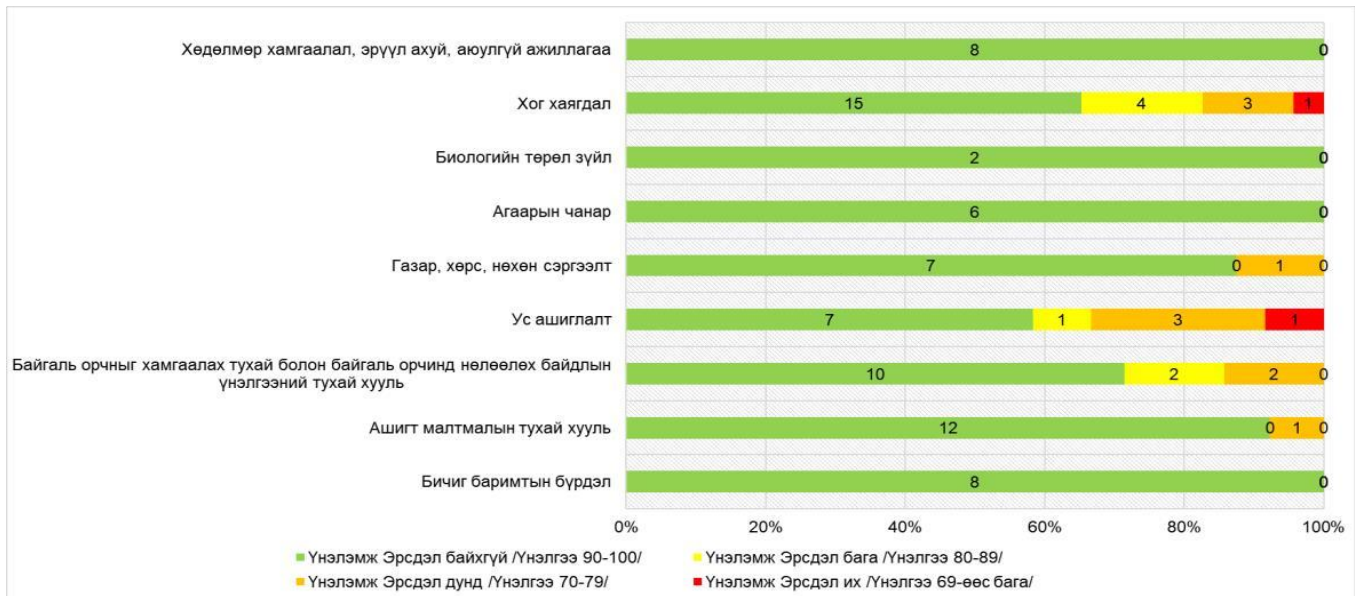
2

8.3 Агуулахын ачигч, буулгагч газрын тосны бүтээгдэхүүний хүлээн авах, хадгалалт, технологийн үйл ажиллагааны сургалтыг зохион байгууллаа.

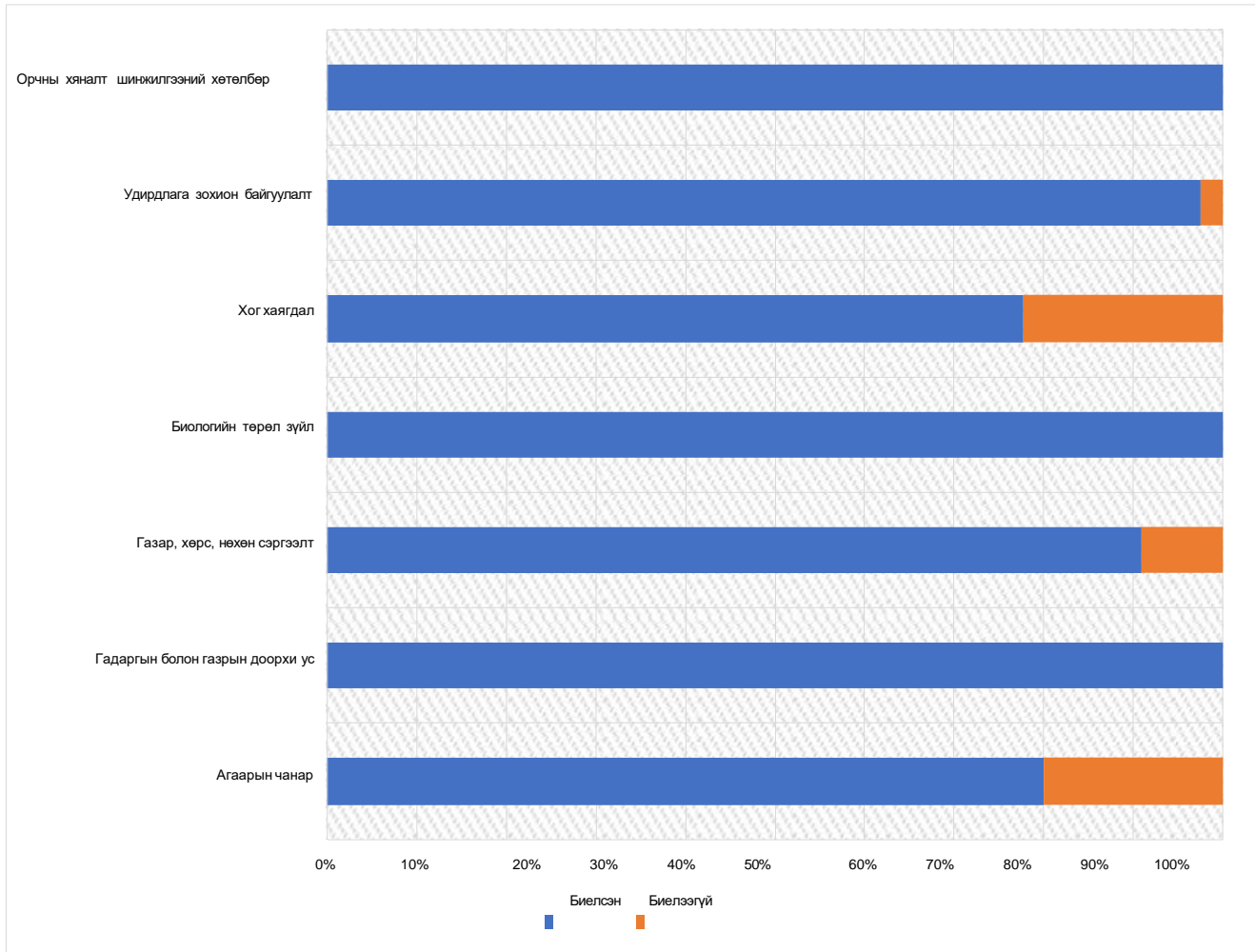
1. АУДИТЫН НЭГДСЭН ДҮГНЭЛТ

Байгаль орчны нийцлийн 94 шалгуур үзүүлэлтийн 80 % нь бүрэн нийцэлтэй буюу эрсдэлгүй, 7 % нь бүрэн бус нийцэлтэй боловч эрсдэл бага, 11 % нь бүрэн бус нийцэлтэй буюу эрсдэл дунд, 2 % нь үл нийцэлтэй буюу эрсдэл их байгаа нь нэгдсэн дүнгээр “ХАНГАЛТТАЙ” гэж дүгнэгдэж байна.

Хуулийн нийцлийн нэгдсэн үнэлгээ

Байгаль орчны гүйцэтгэлийн 110 шалгуур үзүүлэлтийн 93 % нь биелсэн, 7 % нь биелээгүй байгаа нь нэгдсэн дүгнэлтээр “ХАНГАЛТТАЙ” гэж дүгнэгдэж байна.

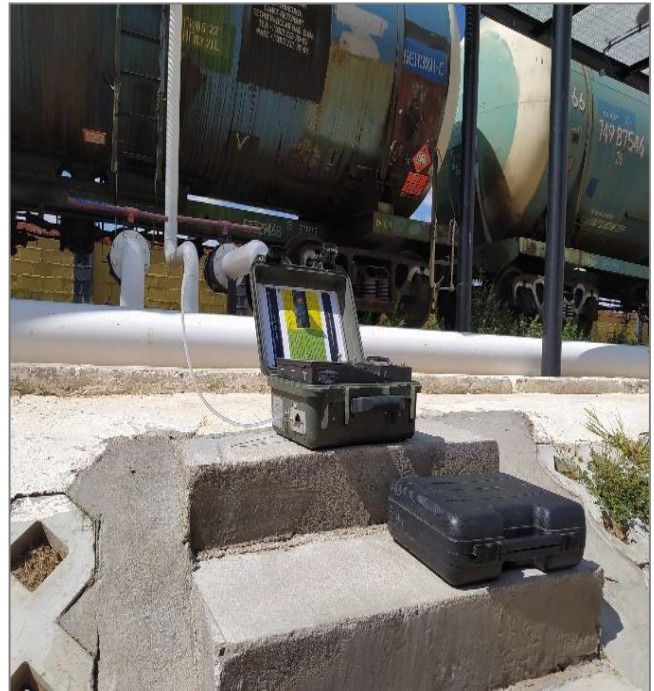

9. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр

№	Шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Хяналт шинжилгээ хийх байршил	Хугацаа, давтамж	Нийт зардал, төгрөг
1. Агаарын чанарын хяналт шинжилгээ				
1	Агаарын бохирдлын шинжилгээ хийлгэх	Төсөл хэрэгжих талбайд хяналтын цэг сонгох /Вагон эсткад ачиж буулгах талбайн ойр орчимд/	Агаарын найрлага жилд 2 удаа	500,0
2	Агаарын тоосны шинжилгээг мэргэжлийн байгууллагаг хийлгэх дуу, шуугиан, чичэргээ гэх мэт		Агаарын найрлага жилд 2 удаа	500,0
2. Усны хяналт шинжилгээ				
1	Усны ерөнхий шинжилгээ: Хатуулаг хлор, төмөр, нитритийн ион, калци магни фтор Нян судлал: Гэдэсний савханцар, нян бактерийн ерөнхий тоо	Оффисын болон агуулахын худагаас	Ерөнхий үзүүлэлт, нян судлал жилд 2 удаа	500,0
3. Хөрсний хяналт шинжилгээ				
1	Хөрсний хими, Фикик шинж чанарын тодорхойлох: Хүнд металл Кадми, хар тугалга, мөнгөн ус, хром, стронци	Ачилт буулгалтын талбайн ойр орчмын газраас	Жилд 2 удаа	500,0
2	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрт тусгагдсан агаар, ус, хөрсний шинжилгээг байгаль орчны итгэмжлэгдсэн лабораториар хийлгэж хүнд металлын агууламжыг тодорхойлуулах.	Төсөл хэрэгжих талбайд хяналтын цэг сонгох.	Жилд 1 удаа	500,0
Нийт				2,500.00

1. Агаарын чанарын хяналт шинжилгээ

Газрын тосны бүтээгдэхүүний агуулахын агаарын чанарын мониторингийн хээрийн судалгаа буюу дээж авалтыг 2022.06.10-нд хийж гүйцэтгэсэн. Газрын тосны бүтээгдэхүүний агуулахын агаарын чанарын мониторингийн гадаад орчны нийт 2 цэгт тоос, азотын давхар исэл, хүхэрлэг хий, шуугианы дээжлэлт хэмжилт хийв.

1.2 Судалгааны үр дүн

Газрын тосны бүтээгдэхүүний агуулахын агаарын чанарын мониторингийн цэгүүдийн дагуу хийсэн 2021 оны агаарын шинжилгээний үзүүлэлтүүдийг Цаг уур, орчны шинжилгээний газар, Байгаль орчин хэмжилзүйн төв лабораторит шинжлүүлсэн сорилтын дүнг дараах хүснэгтээр харууллаа.

Хүснэгт 2. Лабораторийн сорилтын дүн

№	Сорьц авсан цэг	Сорьц авсан өдөр	Сорьц авсан цаг	Хүхэрлэг хий мг/м ³	Азотын давхар исэл мг/м ³	Нийт тоосны агууламж /TSP/, мг/м ³	Дуу чимээ /ДБА
1	Газрын тосны бүтээгдэхүүний вагон буулгах талбай орчим	VIII/20	14:35	0.011	0.032	0.071	48
2	Хашааны гадна талбай, автомашины зогсоол, оффисын ойролцоо	VIII/20	14:55	0.014	0.031	0.056	50
Агаарын чанарын стандарт MNS 4585:2016 (20 минутын хэмжилт)				0.450	0.200	0.500	60

2. Хөрсний чанарын хяналт шинжилгээ

Хөрсний мониторингийн цэг ЗНО₂ ШТМ-ын талбайн хойд хэсэгт байрлах төмөр замын урд талаас дээжлэлт хийв. Хүчтэй талхлагдсан. Талхлагдалын заагуур ургамал болох шарилж, лууль, нэг наст ургамал зонхилон ургасан байна.

Хөрсний мониторингийн цэг ЗНО-2: ШТМ-ын талбайн баруун хэсгээс дээжлэлт хийв. Дундаас хүчтэй талхлагдсан. Талхлагдалын заагуур ургамал болох шарилж, лууль, нэг наст ургамал зонхилон ургасан. Ахуйн болон хатуу, шингэн хог хаягдлын бохирдолгүй.

2.1 Хөрсний хүнд металл

Хөрсний хүнд металл гэдэг нь нягт нь 5 г/см^3 -ээс илүү, атом масс нь 40-өөс илүү, хөрсөнд тогтвортой удаан хугацаагаар хадгалагддаг, амьд организмд аюултай хор нөлөө үзүүлдэг, уусах чанар багатай, удаан задардаг био-идэвхт, хортой, онцгой хортой элементүүд юм. Энэ удаагийн судалгаагаар ШТМ-ын орчмын хөрсний мониторингийн цэгүүдээс авсан өнгөн хөрс (0-10 см)-ний дээжинд Хром (Cr),

Хартугалга (Pb), Кадми (Cd), Никель (Ni), Цайр (Zn), Зэс (Cu) гэсэн хүнд металлуудыг тодорхойлуулсан. Эдгээр металлуудын хоруу чанар, хүлцэх, хортой, аюултай агууламжын стандартыг доор харууллаа.

Хүснэгт 2.1 Хөрсний хүнд металлуудын стандарт. /MNS5850:2019/

Үзүүлэлт	Cr	Pb	Cd	Ni	Zn
Хоруу чанар	хортой	онцгой хортой	онцгой хортой	хортой	хортой
Хүлцэх агууламж, мг/кг	150	100	3	150	300
Хортой агуумж, мг/кг	400	500	10	1000	600
Аюултай агууламж, мг/кг	1500	1200	20	1800	1000

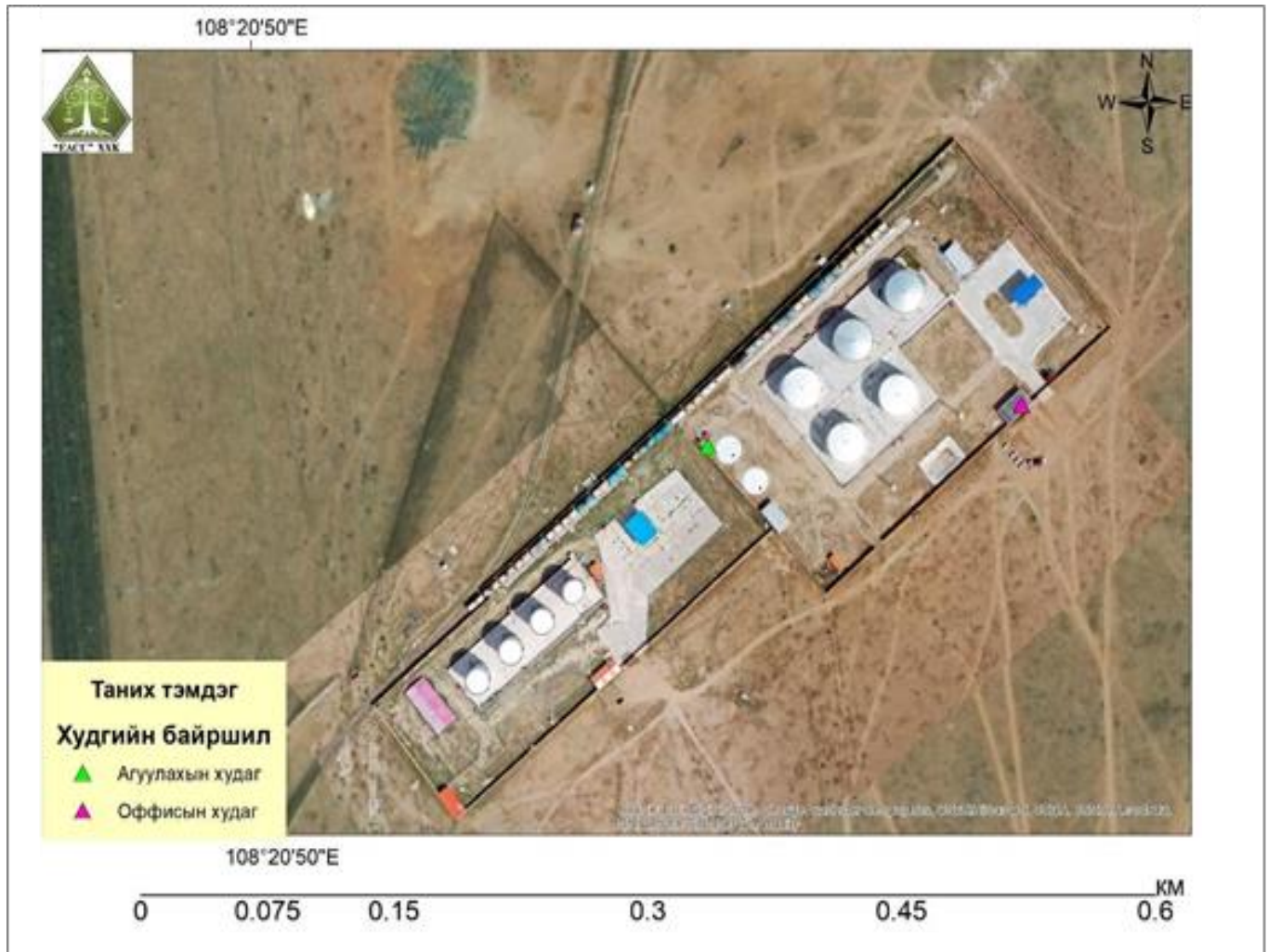
Хүснэгт 3.2 Хөрсний хүнд металлын агууламж

Цэг	Хөрсний төлөв	Агууламж, мг/кг					
		Cr	Pb	Cd	Ni	Zn	Cu
ЗЦГ-1	Талхлагдсан	4.5	5.6	-	7.3	43.3	-
ЗЦГ-2	Талхлагдсан	-	-	-	4.4	13.7	-
ЗЦГ-3	Талхлагдсан	11.2	-	-	1.2	21.6	-
ЗЦГ-4	Талхлагдсан	12.7	-	-	4	9.5	-

3.1 Газрын доорх усны чанарын шинжилгээ

№	Дээжний төрөл, нэр	Солбицол		Өндөршил
		Уртраг	Өргөрөг	
1	Агуулахын худаг	108° 21' 10.69"	46° 22' 41.7"	1238 м
2	Оффисын худаг	108° 21' 01.98"	46° 22' 42.18"	1237 м

Газрын тосны бүтээгдэхүүний агуулахын худгийн усны дээж авсан мониторингийн цэгүүдийг дараах зургаар харууллаа.

Худгийн усны химийн шинжилгээний тодорхойлолт

Д/д	Шинжилсэн үзүүлэлтүүд	Агуулахын худаг	Оффисын худаг	Хэмжих нэгж	MNS 0900:2018 /Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ/	
1	Анион	Cl ⁻ /хлорид ион/	181.1	223.7	(мг/л)	350.0
2		SO ₄ ⁻ /сульфатын ион/	175.0	185.0	(мг/л)	500.0
3		NO ₂ ⁻ /нитритийн ион/	0.0	0.0	(мг/л)	1.0
4		NO ₃ ⁻ /нитратийн ион/	80	0.0	(мг/л)	50.0
5		CO ₃ ⁻ /карбонат/	0.0	6.0	(мг/л)	-
6		HCO ₃ ⁻ /гидрокарбонат/	152.5	134.2	(мг/л)	-
7	Катион	Na ⁺ +K ⁺ /натри+кали/	196.7	235.8	(мг/л)	-
8		Ca ⁺⁺ /кальци/	30.1	30.1	(мг/л)	100.0
9		Mg ⁺⁺ /магни/	15.8	9.7	(мг/л)	30.0
10		NH ₄ ⁺ /аммонийн ион/	0.0	0.0	(мг/л)	1.5
11		Fe ⁺⁺ /төмөр (II) ион /	0.0	0.0	(мг/л)	0.3
12		Fe ⁺⁺⁺ / төмөр (III) ион /	0.4	0.0	(мг/л)	
13	Ерөнхий хатуулаг	2.80	2.30	(мг-экв/л)	7.0	
14	Усны орчин, pH	7.81	8.11	нэгжгүй	6.5-8.5	
15	ЕС	1160	1373	µs/cm	-	
16	TDS	644	743	ppm	-	
17	Исэлдэх чанар	2.40	1.76	(мг/л)	-	

Оффисын худгийн усны шинжилсэн химийн үзүүлэлтүүд нь Хүрээлэн буй орчин. Эрүүл мэндийг хамгаалах. Аюулгүй байдал. Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ MNS 0900:2018 стандартын шаардлагыг хангаж байна. Харин агуулахын худгийн төмрийн ионы агууламж нь тус стандартын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс давсан үзүүлэлттэй байна.

**ШИНЖЛЭХ УХААНЫ АКАДЕМИ
 ГАЗАРЗҮЙ-ГЕОЭКОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН
 УСНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ**
Усны химийн шинжилгээний тодорхойлолт

Сорьц авсан: 2022 оны 06 сарын 15 өдөр
 Шинжилгээ хийсэн: 2022 оны 06 сарын 17 өдөр
 Сорьц авсан газрын нэр: Говьсүмбэр аймаг, Сүмбэр сум, "Зуун Найман 8oйл ХХК"
 Гүний худаг, 92
 Сорьц шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: "ЕАСС" ХХК

Солбицол: X= 46°22'42.18 Гүн:
 Y= 106°21'01.98 Ундарга:

Уст цагийн төрөл ба дугаар: Худаг

Тодорхойлсон нь:

Анион	1дм ³ -д байгаа			Катион	1дм ³ -д байгаа		
	мг	мг-экв	мг-экв%		мг	мг-экв	мг-экв%
Cl ⁻	347.9	9.80	71.4	Na ⁺ +K ⁺	264.3	11.49	83.7
SO ₄ ⁻	82.0	1.71	12.4	Ca ⁺⁺	30.3	1.51	11.0
NO ₂ ⁻	0.00	0.00	0.0	Mg ⁺⁺	8.8	0.72	5.2
NO ₃ ⁻	4.0	0.06	0.5	NH ₄ ⁺	0.0	0.00	0.0
CO ₃ ⁻	0.0	0.00	0.0	Fe ⁺⁺	0.0	0.00	0.0
HCO ₃ ⁻	131.2	2.15	15.7	Fe ⁺⁺⁺	0.00	0.00	0.0
Дүн	565.1	13.72	100.0	Дүн	303.4	13.72	100.0

HCO₃⁻ ийн хагасыг хассан анион катионуудын
 нийлбэр: 802.8 мг/дм³
 Ерөнхий хатуулаг 2.23 мг-экв/дм³
 рН: 7.67
 Исэлдэх чанар: 0.80 мг/дм³

Анион катионуудын
 нийлбэр: 868.4 мг/дм³
 ЕС: 1394 µS/cm
 TDS: 774 ppm

Тунгалаг: >30 см
 Өнгө: үгүй

Физик шинж чанар
 Үнэр: үгүй
 Амт: ***

Тунадас: үгүй
 Булингаршил: 0.0 NTU

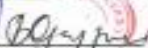
CG71 HCO₃ 16 SO₄²⁻ 12

Усны найрлагын томъёо: M_{0.35} Na⁺+K⁺84 Ca²⁺11

Дүгнэлт

Химийн бүрэлдэхүүнээрээ хлорид ангийн, натрийн бүлгийн, 2-р төрлийн, минерал хувьд цэцэгддүү, зөөлөн ус байна. Шинжлсэн химийн үзүүлэлтүүдээс натрийн нон нь "Усны ус. Зуула агуйн агардлага, чанар, агуулгуй байлалт үнэлгээ ИМ50900:2018"-д заасан хэмжээгээс хэвгүйд их байгаа боловч мийт эрдэсжилтийн хэмжээ стандартын төвшинд байна.

Жич: Энэ уст цэвэр сорьц өөх уйт явцаг шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн хариуцан гүйцэтгэсэн байна.

Хийсэн: Химич, ЭЩДА: Магистр (M.Sc) /Ц.Эрдэнэцэцэг/
 Шинжилгээг Хянасан: УШ Лабораторийн эрхлэгч: Доктор (Ph.D) /Б.Одсүрэн/

ШИНЖЛЭХ УХААНЫ АКАДЕМИ
 ГАЗАРЗҮЙ-ГЕОЭКОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН
 УСНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Усны химийн шинжилгээний тодорхойлолт

Сорьц авсан: 2022 оны 06 сарын 15 өдөр
 Шинжилгээ хийсэн: 2022 оны 06 сарын 17 өдөр
 Сорьц авсан газрын нэр: Говьсүмбэр аймаг, Сүмбэр сум, "Зуулт Найман Ойл ХХК"
 Гүний худаг, №2
 Сорьц шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: "ЕАСС" ХХК

Солбицол: X= 46°22'42.18 Гүн:
 Y= 106°21'01.98 Ундарга:

Уст цэгийн төрөл ба дугаар: Худаг

Тодорхойлсон нь:

Анион	1дм ³ -д байгаа			Катион	1дм ³ -д байгаа		
	мг	мг-экв	мг-экв%		мг	мг-экв	мг-экв%
Cl ⁻	347.9	9.80	71.4	Na ⁺ +K ⁺	264.3	11.49	83.7
SO ₄ ²⁻	82.0	1.71	12.4	Ca ²⁺	30.3	1.51	11.0
NO ₂ ⁻	0.00	0.00	0.0	Mg ²⁺	8.8	0.72	5.2
NO ₃ ⁻	4.0	0.06	0.5	NH ₄ ⁺	0.0	0.00	0.0
CO ₃ ²⁻	0.0	0.00	0.0	Fe ²⁺	0.0	0.00	0.0
HCO ₃ ⁻	131.2	2.15	15.7	Fe ³⁺	0.00	0.00	0.0
Дүн	565.1	13.72	100.0	Дүн	303.4	13.72	100.0

HCO₃⁻ ийн хагасыг хассан анион катионуудын

нийлбэр: 802.8 мг/дм³

Ерөнхий хатуулаг 2.23 мг-экв/дм³

pH: 7.87

Исэлдэх чанар: 0.80 мг/дм³

Физик шинж чанар

Тунгалаг: >30 см

Үнэр: үгүй

Өнгө: үгүй

Амт: ***

Анион катионуудын

нийлбэр: 868.4 мг/дм³

EC: 1394 µS/cm

TDS: 774 ppm

Тунадас: үгүй

Булингаршил: 0.0 NTU

Cl⁻71 HCO₃⁻16 SO₄²⁻12

Усны найрлагын томъёо: M_{0.88}

Na⁺+K⁺84 Ca²⁺11

Дүгнэлт

Химийн бүрэлдэхүүнээрээ алсын шилбэн, натрийн бүлгийн, 2-р төрлийн, мөнгөн хувьд шилбэгдүү, зөөлөн ус байна. Шинжилсэн химийн үзүүлэлтүүдээс натрийн нөл нь "Удмыг ус, Зүүн ахуйн аардлага, чанар, ахуйгүй байдал үнэлгээ ИМС900:2018"-д заасан хэмжээгээс ялгаггүй аж байна боловч мийт эрдэсжилтийн хэмжээ стандартын таванд байна.

Меч: Энэхүү уст цэвэр сорьц өвч үйл явдал шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн хариуцан гүйцэтгэсэн байна.

Шинжилгээг Хийсэн: Химич, ЭШДА: Магистр (M.Sc) /Ц.Эрдэнэцэцэг/

Хянасан: УШ Лабораторийн эрхлэгч: Доктор (Ph.D) Б.Одсүрэн/

ШИНЖЛЭХ УХААНЫ АКАДЕМИ
 ГАЗАРЗҮЙ-ГЕОЭКОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН
 УСНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Усны химийн шинжилгээний тодорхойлолт

Сорьц авсан: 2022 оны 06 сарын 15 өдөр
 Шинжилгээ хийсэн: 2022 оны 06 сарын 17 өдөр
 Сорьц авсан газрын нэр: Говьсүмбэр аймга, Сүмбэр сум, "Зуун Найман ОйЛ ХХК"
 Гүнэй худаг, №3
 Сорьц шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: "ЕАСС" ХХК

Солбицол: X= 46° 23'07.11 Гүн: _____
 Y= 106° 21'20.51 Ундарга: _____

Уст цагийн төрөл ба дугаар: Худаг

Тодорхойлсон нь:

Анион	1дм ³ -д байгаа			Катион	1дм ³ -д байгаа		
	мг	мг-экв	мг-экв%		мг	мг-экв	мг-экв%
Cl ⁻	363.9	10.25	51.7	Na ⁺ +K ⁺	201.6	8.76	44.2
SO ₄ ⁻	85.0	1.77	8.9	Ca ⁺⁺	119.0	5.94	29.9
NO ₂ ⁻	0.00	0.00	0.0	Mg ⁺⁺	62.4	5.13	25.9
NO ₃ ⁻	38.0	0.61	3.1	NH ₄ ⁺	0.0	0.00	0.0
CO ₃ ⁻	0.0	0.00	0.0	Fe ⁺⁺	0.0	0.00	0.0
HCO ₃ ⁻	439.2	7.20	36.3	Fe ⁺⁺⁺	0.00	0.00	0.0
Дүн	926.1	19.83	100.0	Дүн	383.0	19.83	100.0

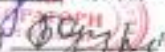
HCO₃⁻ ийн хагасыг хассан анион катионуудын нийлбэр: 1089.5 мг/дм³ Анион катионуудын нийлбэр: 1309.1 мг/дм³
 Ерөнхий хатуулаг 11.07 мг-экв/дм³ ЕС: 1722 µS/cm
 pH: 7.65 TDS: 957 ppm
 Исэлдэх чанар: 4.00 мг/дм³
 Физик шинж чанар
 Тунгалаг: >30 см Үнэр: үгүй Тунадас: үгүй
 Өнгө: үгүй Амт: +++ Булингаршил: 1.17 NTU

Усны найрлагын томъёо: M_{1,3} _____
 Ca⁺⁺52 HCO₃⁻36 SO₄⁻9
 Na⁺+K⁺44 Ca⁺⁺30 Mg⁺⁺26

Дүгнэлт

Хийсэн бүрэлдэхүүнээрээ хлорын анион, натрийн бүлгийн, 3-р төрлийн, чанарын хувьд хялбар, мөн хатуу ус байна. Ийнхэлсэн хийсэн үндсэн үзүүлэлтүүдээс ийг эрдэсжилт, ерөнхий хатуулаг, хлор, кальци, магнийн нэм нь "Усны ус, Эрүүл ахуйн газарлага, чанар, аюулгүй байдлын үнэмлэх 200900:2018"-г зөвхөн хэмжээгээс их байгаа учир хувийг үндсэн хэрэглээг тохиромжгүй.

Жич: Энэхүү уст цэвэрээ сорьц авах үйл явцыг ашигласан байгууллага, хувь хүн хариуцан гүйцэтгэсэн болно.

Шинжилгээг Хийсэн: Химич, ЭШДА: Магистр (M.Sc) /Ц.Эрдэнэцэцэг/
 Хянасан: УШ Лабораторийн эрхлэгч: Доктор (Ph.D) /Б.Одсүрэн/

**ШИНЖЛЭХ УХААНЫ АКАДЕМИ
 ГАЗАРЗҮЙ ГЕОЭКОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН
 ХӨРСНИЙ ЛАБОРАТОРИ**

Хаяг: Монгол улс, Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг,
 7-р хороо, Эрхүүгийн гудамж, 11-р хороолол
 Утас: +978 99141855
 E-mail: soilab.IGG@gmail.com

Хөрсний задлан шинжилгээний дүн

Дээж авсан газрын нэр: Говьсүмбэр аймаг Сүмбэр сум
 Дээж шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: "ЕАСС" ХХК
 Шинжилгээ хийсэн огноо: 2022 он 06 сар 21

Хөрсний механик бүрэлдэхүүн

№	Дээжний дугаар	Гүн, см	Ширхэгийн хэмжээ, % (мм-ээр)		
			Элс (2-0.05мм)	Тоос (0.05-0.002мм)	Шавар (< 0.002мм)
1	S1	0-10	79.0	10.0	11.1
2	S2	0-8	81.9	8.3	9.8
3		8-25	73.1	18.4	8.4
4	S3	0-12	74.6	14.5	10.9
5		12-29	76.0	12.9	11.1
6	S4	0-10	78.2	11.7	10.1
7	S5	0-10	70.2	22.0	7.9
8		10-20	71.7	14.6	13.7
9	S6	0-12	80.4	10.2	9.3
10		12-25	65.8	20.5	13.7
11	S7	0-10	68.7	19.8	11.5

Хөрсний лабораторийн эрхлэгч, доктор (Ph.D.) Х.Золжаргал

**ШИНЖЛЭХ УХААНЫ АКАДЕМИ
 ГАЗАРЗҮЙ ГЕОЗКОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН
 ХӨРСНИЙ ЛАБОРАТОРИ**

Хаяг: Монгол улс, Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг,
 7-р хороо, Эрхүүгийн гудамж, 11-р хороолол
 Утас: +976 99141955
 E-mail: soillab.IGG@gmail.com

Хөрсний задлан шинжилгээний дүн

Дээж авсан газрын нэр: Говьсүмбэр аймаг Сүмбэр сум
 Дээж шинжлүүлсэн байгуулага, хувь хүн: "ЕАСС" ХХК
 Шинжилгээ хийсэн огноо: 2022 он 06 сар 21

Хөрсний химийн үндсэн шинж

№	Дээжний дугаар	Гүн, см	pH _{H₂O} (1:5)	CaCO ₃ %	Ялзмаг %	EC _{2.5} dS/m	Хөдөлгөөнт, мг/100г	
							P ₂ O ₅	K ₂ O
1	S1	0-10	7.63	0.36	0.572	0.104	0.46	4.9
2	S2	0-8	7.71	0.00	0.359	0.072	0.62	4.6
3		8-25	7.46	0.00	0.539	0.124	0.77	6.7
4	S3	0-12	7.48	0.00	0.690	0.029	0.70	3.5
5		12-29	7.97	0.00	0.786	0.057	0.89	10.3
6	S4	0-10	7.88	0.61	0.562	0.057	0.46	5.8
7	S5	0-10	7.92	0.00	0.746	0.096	0.58	6.1
8		10-20	7.87	0.00	0.616	0.100	0.52	5.2
9	S6	0-12	7.66	0.00	0.683	0.056	0.54	5.7
10		12-25	7.77	0.00	0.646	0.076	0.48	4.8
11	S7	0-10	7.37	0.00	0.651	0.036	0.51	5.3

Товч дүгнэлт:

Хөрс нь сул шүлтлэг урвалын орчинтой, S1,4 дугаартай хөрс бага зэрэг карбонатлаг бол бусад дээж нь карбонатгүй, ялзмагийн агууламжаар бага, цахилгаан дамжуулах чанар бага буюу давсжилтгүй, хөдөлгөөнт фосфор болон хөдөлгөөнт калийн хангамжаар бага, механик бүрэлдэхүүн S5, S6 доод үе, S7 элсэнцэр, бусад дээж элсэрхэг. Хөрсний үржил шимийн ерөнхий түвшин бага.

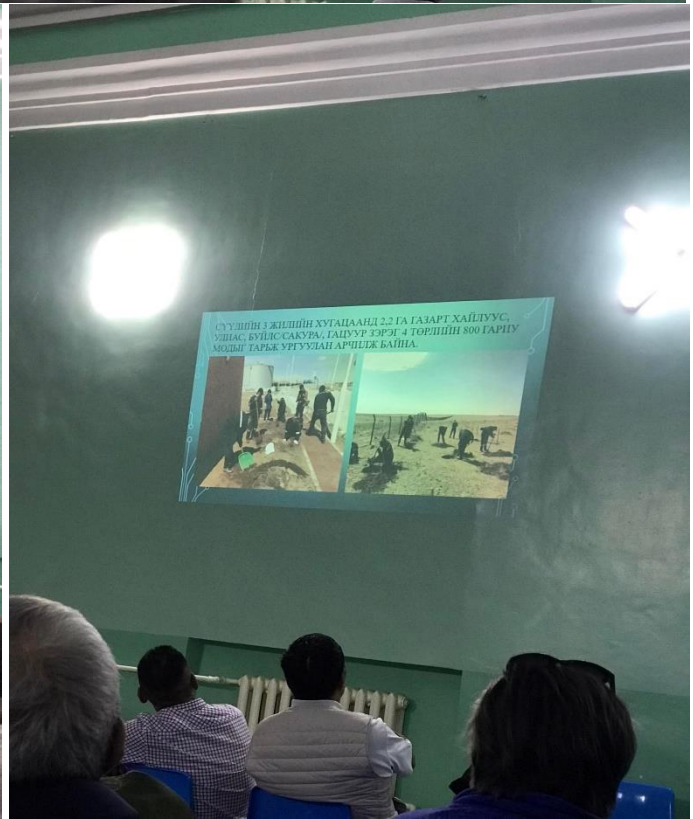
Шинжилгээний арга

pH, EC-MNS ISO 10390:2001- Ионметр, кондуктометр
 CaCO₃-Кальциметр (10% HCl)
 Ялзмаг-Тюрин (Walkley & Black)
 Хөдөлгөөнт фосфор, кали-Спектрофотометр, Делан фотометр-Мачигин (1% (NH₄)₂CO₃)
 Хөрсний механик бүрэлдэхүүн-Гидрометрийн арга

Хөрсний лабораторийн эрхлэгч, доктор Х.Золжаргал

2022.11.05-ны өдөр Төмөр замын клубт тухайн жилийн байгаль орчны менежментийг төлөвлөгөөний биелэлтийн тайланг Говьсүмбэр аймгийн Сүмбэр сумын 1-р багийн иргэдийн нийтийн хуралд танилцуулж дэмжигдлээ.

Менежментийн төлөвлөгөөний төсвийн ерөнхий нэгтгэл

№	Төлөвлөгдсөн ажил	Төсөвлөсөн зардал
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	30.300.00
2	Нөхөн сэргээх төлөвлөгөө	40.500.00
3	Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	18.540.00
4	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	3,1000
5	Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	8.300.00
6	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	2.500.00
НЭГДСЭН НИЙТ ДҮН		103.240.000

Менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн ерөнхий тайлан

№	Төлөвлөгдсөн ажил	Төсөвлөсөн зардал
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	23.300.00
2	Нөхөн сэргээх төлөвлөгөө	33.000.00
3	Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	18.540.00
4	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	3,100
5	Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	6.800.00
6	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	2.500.00
НЭГДСЭН НИЙТ ДҮН		92.240.000

ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
 ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ДҮГНЭХ ХУУДАС

Огноо:

#	Бүрэлдэхүүн хэсгүүд	Биелэлтийн хувь	Тайлбар, үндэслэл
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт		
2	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний биелэлт		
3	Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт		
4	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт		
5	Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт		
6	Химийн бодисын эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт		
7	Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт		
8	Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт		
9	Олон нийтэд тайлагнах хуваарь, төлөвлөгөөний биелэлт		
10	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлт, үр дүнгийн хэлэлцүүлгийн тэмдэглэл		
	Дүн (арифметик дундаж)		

Дүгнэлт

“Зууннайман ойл” ХХК-ийн Говьсүмбэр аймгийн Сүмбэр сумын 1-р багийн нутаг дэвсгэрт 48,5 га талбайд хэрэгжих “Газрын тосны бүтээгдэхүүний агуулах” төсөл нь 2021-оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайланг БОАЖЯ-ны сайдын 2019 оны А-618 дугаар тушаалаар батлагдсан “Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөө, орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр, тайлан боловсруулах, хянан хүлээн авах, батлах журам”-ын дагуу боловсрууллаа. Төслийн хувьд байршил, үйл ажиллагааны улмаас экологи-байгаль орчин, хүн амын эрүүл ахуй, нийгэм эдийн засагт үзүүлэх гол нөлөөллийг 2020 оны байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний хүрээнд тодорхойлсныг 2022 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах талаар авч хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн ажлуудыг шат дараалан хийн гүйцэтгэж сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээг авч ажилласан.